

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (ธุรกิจการเกษตร)

ปริญญา

ธุรกิจการเกษตร

เศรษฐศาสตร์เกษตรและทรัพยากร

สาขา

ภาควิชา

เรื่อง การวัดผลการดำเนินงานทางการเงินและการวิเคราะห์ความสามารถในการทำกำไร
ของอุตสาหกรรมอาหาร

Measurement of Financial Performance and Profitability Analysis in Food Industry

นามผู้วิจัย นางสาวนพวรรณ สิมมา

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อสิริยา บุญญะศิริ, Ph.D.)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

(อาจารย์กุลภา กุลดิลก, Ph.D.)

หัวหน้าภาควิชา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิศิษฐ์ ลิ้มสมบุญชัย, Ph.D.)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์รับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์กัญญา วีระกุล, D.Agr.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ เดือน พ.ศ.

สิงสีทงี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

การวัดผลการดำเนินงานทางการเงินและการวิเคราะห์ความสามารถในการทำกำไร
ของอุตสาหกรรมอาหาร

Measurement of Financial Performance and Profitability Analysis
in Food Industry

โดย

นางสาวนพวรรณ สิมมา

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (ธุรกิจการเกษตร)

พ.ศ. 2557

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

นพวรรณ สิมมา 2557: การวัดผลการดำเนินงานทางการเงินและการวิเคราะห์ความสามารถในการทำกำไรของอุตสาหกรรมอาหาร ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (ธุรกิจการเกษตร) สาขาธุรกิจการเกษตร ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตรและทรัพยากร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ผู้ช่วยศาสตราจารย์อิสริยา บุญญะศิริ, Ph.D. 76 หน้า

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ผลการดำเนินงานทางการเงินและปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการทำกำไรของอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่มน้ำที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) จำนวน 18 บริษัท

ผลการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานทางการเงินด้วยอัตราส่วนทางการเงิน จากข้อมูลงบการเงินรายปีของแต่ละบริษัท พบว่าในช่วงเวลา พ.ศ. 2549-2554 กลุ่มอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่มมีความสามารถในการทำกำไรเพิ่มขึ้น และมีการบริหารลูกหนี้และการบริหารสินค้าคงคลังที่มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น แต่มีโครงสร้างทางการเงินที่ไม่มั่นคงจากการมีอัตราหนี้สินต่อทุนที่เพิ่มมากขึ้น

เมื่อพิจารณาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการทำกำไรของอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่มโดยใช้ข้อมูลงบการเงินรายไตรมาสของแต่ละบริษัท รวม 18 บริษัท ตั้งแต่ไตรมาสที่ 1 ของปี พ.ศ. 2543 ถึงไตรมาสที่ 4 ของปี พ.ศ. 2554 โดยใช้แบบจำลอง Fixed Effects พบว่า อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง อัตราส่วนสินทรัพย์หมุนเวียนต่อสินทรัพย์รวม และอัตราอ่อนค่าของค่าเงินบาท มีอิทธิพลทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อความสามารถในการทำกำไรวัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม การเพิ่มขึ้นของตัวแปรดังกล่าวข้างต้นจะส่งผลให้ความสามารถในการทำกำไรเพิ่มขึ้น ดังนั้น ผู้ประกอบการควรรักษาความสำคัญต่อการบริหารลูกหนี้และการบริหารสินค้าคงคลังที่มีประสิทธิภาพ เพื่อเพิ่มความสามารถในการทำกำไร

Noppawan Simma 2014: Measurement of Financial Performance and Profitability Analysis in Food Industry. Master of Science (Agribusiness), Major Field: Agribusiness, Department of Agricultural and Resource Economics.
Thesis Advisor: Assistant Professor Isriya Bunyasiri, Ph.D. 76 pages.

The purpose of this research is to analyze financial performance and factors affecting the financial profitability of food and beverage industry, including 18 companies listed on the Stock Exchange of Thailand.

Financial ratios are used to analyse the financial performance using annual financial statements of each firm in food and beverage industry. The results show that the overall food and beverage industry has improvements in profitability and efficiency in accounts receivable and inventory management during 2006-2011 compared to 2000-2005. However, an increasing debt to equity ratio represents an unstable capital structure.

Fixed Effects model is used to investigate factors affecting profitability of companies in food and beverage industry. The panel data, composing the quarterly data of financial statements of 18 companies during the first quarter of 2000 and the fourth quarter of 2011, is obtained for this analysis. The empirical result show that factors that significantly determine the profitability measured by return on asset are accounts receivable turnover ratio, inventory turnover ratio, current ratio and rate of baht depreciation. These factors have positive influences on the profitability. The increasing in these variables will cause firm's profitability in the food and beverage industry to increase. The results of the study suggests that companies in food and beverage industry should emphasize the efficiency management of account receivable inventory to improve financial profitability.

Student's signature

Thesis Advisor's signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี จากการดูแลที่เต็มเปี่ยมด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อิศรียา บุญญะศิริ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.กฤตภา กุลคิดก อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่ได้ชี้แนะแนวทางการศึกษาพร้อมทั้งเพิ่มเติมประเด็นที่มีความสำคัญ เรียบเรียงและตรวจสอบความถูกต้องตั้งแต่เริ่มดำเนินการศึกษาจนกระทั่ง วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ และขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ นงนุช อังยุริกุล ประธาน การสอบ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประชา คุณธรรมดี ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ที่กรุณาให้คำแนะนำ ที่เป็นประโยชน์ต่อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตรและทรัพยากร คณะเศรษฐศาสตร์ ทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอนพร้อมทั้งประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้อันถือเป็นพื้นฐานที่สำคัญยิ่งใน การศึกษาครั้งนี้ รวมถึงห้องสมุดพิทยาลงกรณ์ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เอกสาร ตำรา และ บทความต่างๆ ที่เป็นแหล่งในการค้นคว้าข้อมูลในการศึกษา

กราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ญาติพี่น้อง ผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน และเพื่อนๆ ทุก ท่าน ที่คอยให้คำปรึกษาพร้อมทั้งกำลังใจ และการสนับสนุนในการทำวิจัยตลอดมา คุณค่าและ ประโยชน์อันพึงมีซึ่งเป็นผลมาจากการศึกษานี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาแด่ คุณพ่อ คุณแม่ ครูอาจารย์ ญาติพี่น้อง และผู้มีพระคุณทุกท่าน หากมีข้อผิดพลาดประการใด ผู้ศึกษากราบขออภัยและขอน้อม รับไว้เพียงผู้เดียว

นพวรรณ สิมมา

กรกฎาคม 2557

สารบัญ

หน้า

สารบัญตาราง	(3)
สารบัญภาพ	(5)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	4
ขอบเขตของการศึกษา	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
นิยามศัพท์	6
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	7
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
ทฤษฎีที่ใช้ศึกษา	15
แนวคิดการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน	15
นโยบายการบริหารเงินทุนหมุนเวียน	21
แบบจำลอง Panel Data	24
บทที่ 3 วิธีการศึกษา	27
การเก็บรวบรวมข้อมูล	27
การวิเคราะห์ข้อมูล	27
การวิเคราะห์เชิงพรรณนา	27
การวิเคราะห์เชิงปริมาณ	30
สมมติฐานของแบบจำลอง	33

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการศึกษา	34
ลักษณะการประกอบธุรกิจของอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม	34
ข้อมูลทางการเงินสำคัญของอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม	36
ผลการศึกษา	40
การเปรียบเทียบผลการดำเนินงานทางการเงิน	40
การวิเคราะห์ปัจจัยผลการดำเนินงานทางการเงินที่ส่งผล	
ต่อความสามารถในการทำกำไร	60
บทที่ 6 สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ	66
สรุปผลการศึกษา	66
ข้อเสนอแนะ	67
ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป	68
เอกสารและสิ่งอ้างอิง	69
ภาคผนวก	72
ประวัติการศึกษา และการทำงาน	76

สารบัญญัตินาง

ตารางที่		หน้า
1	สรุปรงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยผลการดำเนินงานทางการเงิน ที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไร	13
2	นโยบายการลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียน	22
3	การเปรียบเทียบนโยบายการจัดการแหล่งเงินทุน สำหรับสินทรัพย์หมุนเวียน	23
4	ลักษณะการประกอบธุรกิจของอุตสาหกรรมอาหารและ เครื่องดื่มที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET)	35
5	ข้อมูลทางการเงินสำคัญของอุตสาหกรรมอาหารและ เครื่องดื่มที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในปี พ.ศ. 2556	38
6	การวิเคราะห์ความแตกต่างของผลการดำเนินงานทางการเงิน ระหว่างช่วงเวลาปี พ.ศ. 2543-2548 และช่วงเวลาปี พ.ศ. 2549-2554 ของภาพรวมทุกกลุ่มอุตสาหกรรม โดยการทดสอบ Paired Samples T-Test	56
7	การวิเคราะห์ความแตกต่างของผลการดำเนินงานทางการเงิน ระหว่างช่วงเวลาปี พ.ศ. 2543-2548 และช่วงเวลาปี พ.ศ. 2549-2554 ของกลุ่มอาหาร โดยการทดสอบ Paired Samples T-Test	57
8	การวิเคราะห์ความแตกต่างของผลการดำเนินงานทางการเงิน ระหว่างช่วงเวลาปี พ.ศ. 2543-2548 และช่วงเวลาปี พ.ศ. 2549-2554 ของกลุ่มเครื่องดื่ม โดยการทดสอบ Paired Samples T-Test	58

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
9	การวิเคราะห์ความแตกต่างของผลการดำเนินงานทางการเงิน ระหว่างช่วงเวลาปี พ.ศ. 2543-2548 และช่วงเวลาปี พ.ศ. 2549-2554 ของกลุ่มน้ำมันพืช โดยการทดสอบ Paired Samples T-Test	59
10	ค่าสถิติแต่ละตัวแปรของช่วงเวลารวมปี พ.ศ. 2543-2554 ช่วงเวลาปี พ.ศ. 2543-2548 และช่วงเวลาปี พ.ศ. 2549-2554	60
11	ความสัมพันธ์ของแต่ละตัวแปรทั้ง 3 ช่วงเวลา ประกอบด้วย ช่วงเวลารวมปี พ.ศ. 2543-2554 ช่วงเวลาปี พ.ศ. 2543-2548 และช่วงเวลาปี พ.ศ. 2549-2554	65
ตารางผนวกที่		
1	อัตราแลกเปลี่ยนและผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) รายปี พ.ศ. 2543-2554	73
2	อัตราแลกเปลี่ยนและผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ไตรมาสที่ 1/2543 – ไตรมาสที่ 4/2554	73

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) ของอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่มที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) และอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (Exchange Rate)	2
2	อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) ของอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่มที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) และอัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจ (GDP)	3
3	ผลการดำเนินงานทางการเงินด้านความสามารถในการทำกำไรของภาพรวมทุกกลุ่มอุตสาหกรรม	41
4	ผลการดำเนินงานทางการเงินด้านสภาพคล่องของภาพรวมทุกกลุ่มอุตสาหกรรม	42
5	ผลการดำเนินงานทางการเงินด้านความสามารถในการบริหารสินทรัพย์ของภาพรวมทุกกลุ่มอุตสาหกรรม	43
6	ผลการดำเนินงานทางการเงินด้านการวัดภาระหนี้ของภาพรวมทุกกลุ่มอุตสาหกรรม	43
7	ผลการดำเนินงานทางการเงินด้านความสามารถในการทำกำไรของกลุ่มอาหาร	45
8	ผลการดำเนินงานทางการเงินด้านสภาพคล่องของกลุ่มอาหาร	45

สารบัญญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
9	ผลการดำเนินงานทางการเงินด้านความสามารถในการบริหารสินทรัพย์ ของกลุ่มอาหาร	46
10	ผลการดำเนินงานทางการเงินด้านการวัดภาระหนี้ของกลุ่มอาหาร	47
11	ผลการดำเนินงานทางการเงินด้านความสามารถในการทำกำไร ของกลุ่มเครื่องดื่ม	48
12	ผลการดำเนินงานทางการเงินด้านสภาพคล่องของกลุ่มเครื่องดื่ม	49
13	ผลการดำเนินงานทางการเงินด้านความสามารถในการบริหารสินทรัพย์ ของกลุ่มเครื่องดื่ม	50
14	ผลการดำเนินงานทางการเงินด้านการวัดภาระหนี้ของกลุ่มเครื่องดื่ม	50
15	ผลการดำเนินงานทางการเงินด้านความสามารถในการทำกำไร ของกลุ่มน้ำมันพืช	52
16	ผลการดำเนินงานทางการเงินด้านสภาพคล่องของกลุ่มน้ำมันพืช	53
17	ผลการดำเนินงานทางการเงินด้านความสามารถในการบริหารสินทรัพย์ ของกลุ่มน้ำมันพืช	54
18	ผลการดำเนินงานทางการเงินด้านการวัดภาระหนี้ของกลุ่มน้ำมันพืช	55

บทที่ 1

บทนำ

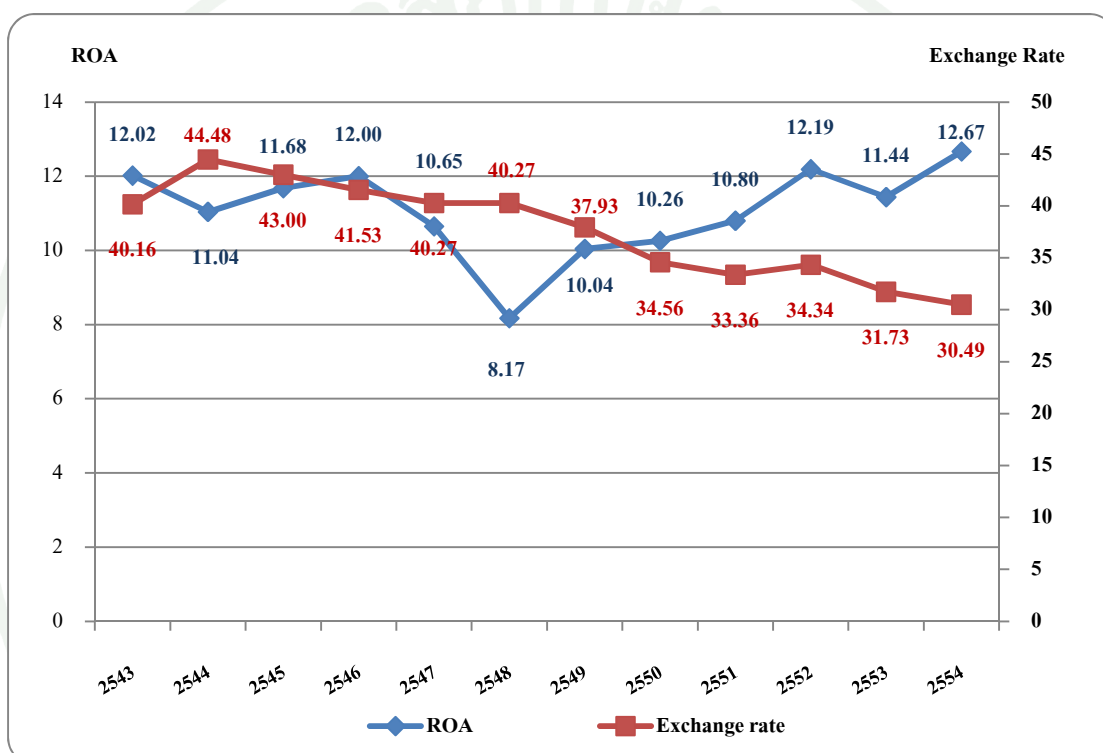
ความสำคัญของปัญหา

อุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่มนับว่ามีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจของประเทศ โดยการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลผลิตทางการเกษตร และการเชื่อมโยงกับการใช้ปัจจัยการผลิตจากภาคการเกษตร ช่วยให้เกิดการจ้างงาน สร้างรายได้ให้กับภาคการเกษตร ความสามารถในการทำกำไรของอุตสาหกรรมอาหารจะเป็นปัจจัยที่สำคัญในการเพิ่มการใช้ปัจจัยการผลิตทางการเกษตร พร้อมกับเป็นปัจจัยที่สนับสนุนให้มีการขยายตัวของภาคการเกษตร ส่งผลให้ภาคการเกษตรมีการเติบโตต่อไปได้อย่างต่อเนื่อง โดยอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่มที่มีบทบาทในการสร้างมูลค่าเพิ่มของภาคการเกษตร ส่วนใหญ่เป็นบริษัทที่มีขนาดใหญ่และเป็นบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) ซึ่งมีจำนวนรวมทั้งสิ้น 27 บริษัท มีมูลค่ารายได้รวมในปี พ.ศ. 2554 เท่ากับ 486,477.49 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 65.32 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) ในอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่มของไทย ซึ่งมีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) รวมในปี พ.ศ. 2554 เท่ากับ 744,721.00 ล้านบาท (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2556)

เมื่อพิจารณาความสามารถในการทำกำไรของอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม พบว่าในช่วงเวลาปี พ.ศ. 2543-2548 อุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่มมีความสามารถในการทำกำไรลดลง แต่หลังจากปี พ.ศ. 2548 เป็นต้นมา ความสามารถในการทำกำไรของอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเมื่อพิจารณาความสามารถในการทำกำไรจากอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) ปรากฏว่ามีแนวโน้มที่เพิ่มสูงขึ้นจากร้อยละ 10.93 ในช่วงเวลาปี พ.ศ. 2543-2548 เป็นร้อยละ 11.23 ในช่วงเวลาปี พ.ศ. 2549-2554 จึงเป็นประเด็นที่น่าสนใจว่าปัจจัยทางเศรษฐกิจมหภาคและปัจจัยผลการดำเนินงานทางการเงินจะส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรใน 2 ช่วงเวลานี้แตกต่างกันอย่างไร

อุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่มส่วนใหญ่มีรายได้หลักจากการส่งออก ดังนั้น ค่าเงินบาทน่าจะส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม โดยเมื่อพิจารณา

ในช่วงเวลาปี พ.ศ. 2543-2548 ค่าเงินบาทแข็งค่าเฉลี่ยเท่ากับ 41.62 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2556) แต่เมื่อพิจารณาในช่วงเวลาปี พ.ศ. 2549-2554 ค่าเงินบาทแข็งค่าเฉลี่ยเท่ากับ 33.74 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ จะเห็นว่าในช่วงเวลาหลังค่าเงินบาทแข็งค่าขึ้นอย่างรวดเร็ว แต่ความสามารถในการทำกำไรของอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่มกลับเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จึงเกิดเป็นประเด็นที่น่าสนใจว่า ผลการดำเนินงานทางการเงินจะมีส่วนช่วยรองรับผลกระทบจากการแข็งค่าของเงินบาทได้มากน้อยเพียงใด

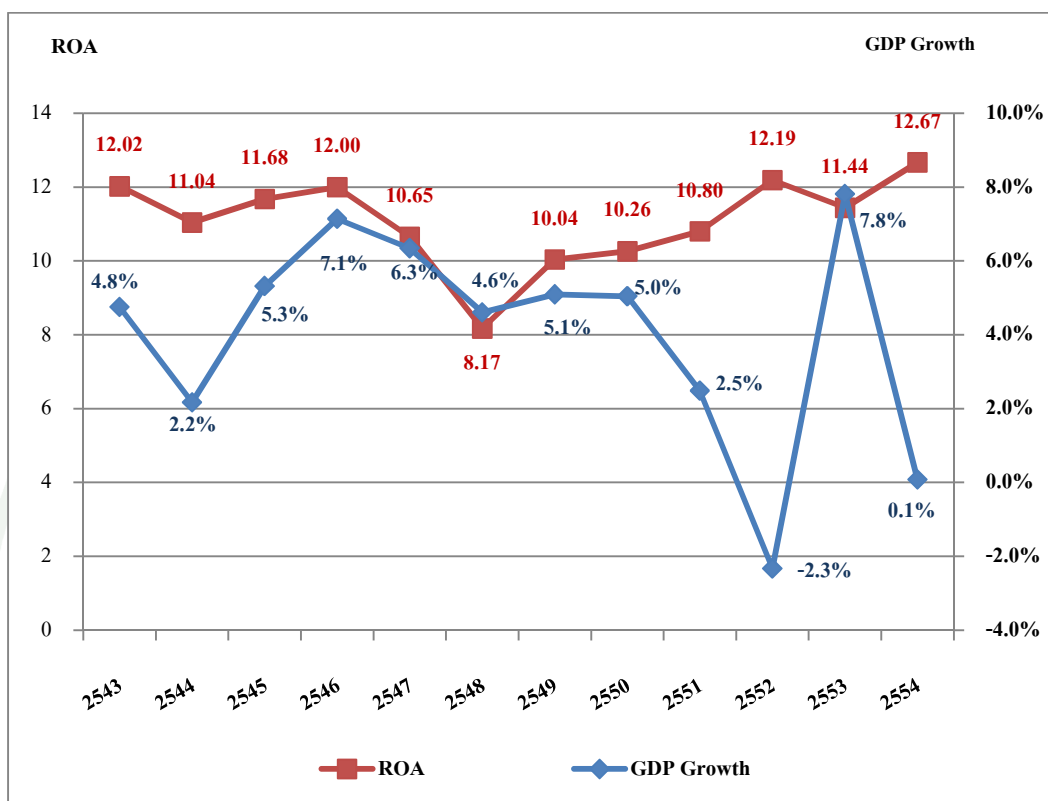

ภาพที่ 1 อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) ของอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่มที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) และอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (Exchange Rate)

ที่มา: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (2556)

นอกจากนี้ อุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่มยังมีรายได้บางส่วนจากการบริโภคภายในประเทศ ซึ่งน่าจะได้รับผลกระทบจากการชะลอตัวของเศรษฐกิจไทย โดยในช่วงเวลาปี พ.ศ. 2543-2548 มีอัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจเฉลี่ยร้อยละ 7.36 แต่ในช่วงเวลาปี พ.ศ. 2549-2554 เศรษฐกิจของไทยมีความแปรปรวนและเกิดการชะลอตัวของเศรษฐกิจ โดยมีอัตราการขยายตัวของ

เศรษฐกิจเฉลี่ยร้อยละ 6.90 แต่เมื่อพิจารณาความสามารถในการทำกำไรของอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องคั้มยังเพิ่มสูงขึ้นได้อย่างต่อเนื่อง

ภาพที่ 2 อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) ของอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องคั้มที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) และอัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจ (GDP)

ที่มา: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (2556)

โดยสรุป จะเห็นว่าในช่วงเวลาปี พ.ศ. 2549-2554 อุตสาหกรรมอาหารและเครื่องคั้มมีความสามารถในการทำกำไรได้อย่างต่อเนื่อง ทั้งที่ในช่วงเวลาดังกล่าวเป็นช่วงที่ค่าเงินบาทแข็งค่าและเศรษฐกิจมีการชะลอตัว จึงเป็นประเด็นที่น่าสนใจว่าอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องคั้มที่มีปัจจัยผลการดำเนินงานทางการเงินที่เข้มแข็งจากการมีโครงสร้างทางการเงินที่มั่นคง มีการบริหารเงินทุนหมุนเวียนและการบริหารสินทรัพย์ที่มีประสิทธิภาพจะช่วยรองรับผลกระทบของการชะลอตัวทางเศรษฐกิจและค่าเงินบาทที่แข็งค่าได้ การศึกษานี้จึงทดสอบปัจจัยทางเศรษฐกิจมหภาค และปัจจัยผลการดำเนินงานทางการเงิน ว่าส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของผู้ผลิตในกลุ่มอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องคั้มมากน้อยเพียงใด

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาผลการดำเนินงานทางการเงินของอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม
2. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยผลการดำเนินงานทางการเงินที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม

ขอบเขตของการศึกษา

1. อุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่มจะครอบคลุมเฉพาะอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่มที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) แบ่งเป็น 3 ประเภท ได้แก่ กลุ่มอาหาร กลุ่มเครื่องดื่ม และกลุ่มน้ำมันพืช ในการศึกษานี้ได้ทำการศึกษาเพียง 18 บริษัท โดยพิจารณาเฉพาะบริษัทที่มีข้อมูลงบการเงินครบถ้วนตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543-2554 ดังนี้

กลุ่มอาหาร

- 1) บริษัท อกริเพียว โฮลดิ้งส์ จำกัด (มหาชน)
- 2) บริษัท ซีเฟรชอินดัสตรี จำกัด (มหาชน)
- 3) บริษัท เจริญโภคภัณฑ์อาหาร จำกัด (มหาชน)
- 4) บริษัท ฟู้ดแอนด์ดริ้งส์ จำกัด (มหาชน)
- 5) บริษัท ไมเนอร์ อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด (มหาชน)
- 6) บริษัท เพอร์ซิเดนทรีไรซ์โปรดักส์ จำกัด (มหาชน)
- 7) บริษัท ไทยเทพรส จำกัด (มหาชน)
- 8) บริษัท เอส แอนด์ พี ซินดิเคท จำกัด (มหาชน)
- 9) บริษัท ส. ขอนแก่นฟู้ดส์ จำกัด (มหาชน)
- 10) บริษัท สุรพลฟู้ดส์ จำกัด (มหาชน)
- 11) บริษัท ทรอปิคอลแคนนิง (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)
- 12) บริษัท ไทยเพอร์ซิเดนทรีฟู้ดส์ จำกัด (มหาชน)
- 13) บริษัท ไทยยูเนี่ยน โฟรเซ่น โปรดักส์ จำกัด (มหาชน)
- 14) บริษัท ไทยวาฟูดโปรดักส์ จำกัด (มหาชน)

กลุ่มเครื่องดื่ม

- 1) บริษัท มาลีสามพราน จำกัด (มหาชน)
- 2) บริษัท เสริมสุข จำกัด (มหาชน)
- 3) บริษัท ทิปโก้ฟู้ดส์ จำกัด (มหาชน)

กลุ่มน้ำมันพืช

- 1) บริษัท น้ำมันพืชไทย จำกัด (มหาชน)
2. การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานทางการเงินของอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่มจะเปรียบเทียบ 2 ช่วงเวลา คือ ช่วงเวลาปี พ.ศ. 2543-2548 กับช่วงเวลาปี พ.ศ. 2549-2554 เนื่องจากในช่วงเวลาปี พ.ศ. 2543-2548 ความสามารถในการทำกำไรมีแนวโน้มลดลง แต่ช่วงเวลาปี พ.ศ. 2549-2554 ความสามารถในการทำกำไรมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น
3. การวิเคราะห์ปัจจัยผลการดำเนินงานทางการเงินที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม ใช้ข้อมูลรายไตรมาส ตั้งแต่ไตรมาสที่ 1 ของปี พ.ศ. 2543 ถึงไตรมาสที่ 4 ของปี พ.ศ. 2554

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

เพื่อให้ผู้ผลิตกลุ่มอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่มที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไร เพื่อใช้เป็นแนวทางการพัฒนากลยุทธ์ในการรองรับต่อความเสี่ยงจากปัจจัยทางเศรษฐกิจมหภาค และเพื่อให้นักลงทุนใช้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจเลือกลงทุนในอุตสาหกรรมดังกล่าว

นิยามศัพท์

กลุ่มอาหาร หมายถึง ธุรกิจที่นำผลิตผลจากภาคเกษตร ได้แก่ ผลิตผลจากพืช ปศุสัตว์ และ ประมง มาใช้เป็นวัตถุดิบหลักในการผลิตอาหารเพื่อผลิตผลิตภัณฑ์อาหาร และประกอบด้วยธุรกิจที่ ดำเนินงานเกี่ยวกับกิจการร้านอาหาร ร้านเบเกอรี่ และร้านกาแฟ

กลุ่มเครื่องดื่ม หมายถึง ธุรกิจที่ดำเนินการผลิตและจำหน่าย และรับจ้างผลิตเครื่องดื่ม

กลุ่มน้ำมันพืช หมายถึง ธุรกิจที่ดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับการผลิตและจำหน่ายน้ำมันพืช น้ำมัน ปาล์ม และกากถั่วเหลือง

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

การศึกษาเรื่องการวัดผลการดำเนินงานทางการเงินและการวิเคราะห์ความสามารถในการทำกำไรของอุตสาหกรรมอาหาร ได้แบ่งหัวข้อการตรวจเอกสาร 2 ส่วน ประกอบด้วย งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษา ดังนี้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างทางการเงินและความสามารถในการทำกำไร

นพรัตน์ ทรัพย์อัครชัย (2547) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างทางการเงินและความสามารถในการทำกำไรของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้อมูลทศนิยม ซึ่งเป็นข้อมูลงบดุลและงบกำไรขาดทุนของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยทุกบริษัท ยกเว้นสถาบันการเงิน โดยใช้ข้อมูลรายปี ระหว่างปี พ.ศ. 2543 – 2545 การวิเคราะห์เชิงปริมาณ การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างทางการเงินและความสามารถในการทำกำไร ใช้แนวการศึกษาของ Mesquita และ Lara (2003) โดยการวิเคราะห์สมการแบบถดถอย ซึ่งมีตัวแปรตาม ได้แก่ ความสามารถในการทำกำไร วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย อัตราหนี้สินระยะสั้นต่อหนี้สินรวม อัตราส่วนหนี้สินระยะยาวต่อหนี้สินรวม อัตราส่วนของผู้ถือหุ้นต่อหนี้สินรวม อัตราหนี้สินระยะยาวต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ผลการศึกษา พบว่า อัตราส่วนโครงสร้างทางการเงินที่มีนัยสำคัญทางสถิติกับความสามารถในการทำกำไรมีเพียงปัจจัยเดียว คือ อัตราส่วนหนี้สินระยะยาวต่อส่วนของผู้ถือหุ้น โดยมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับความสามารถในการทำกำไร แต่สำหรับปัจจัยอื่นๆ ไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้น ธุรกิจควรมีการจัดการโครงสร้างเงินทุนในสัดส่วนของส่วนผู้ถือหุ้นมากกว่าการก่อหนี้ และนักลงทุนควรมีการลงทุนในธุรกิจที่มีการก่อหนี้ไม่สูงเกินไป ซึ่งจะทำให้กิจการมีความสามารถในการทำกำไรเพิ่มมากขึ้น

รัฐดิพร กมลกิจเจริญ (2552) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างเงินทุนและความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยการรวบรวมข้อมูลทางการเงินจากงบดุลและงบกำไรขาดทุนในส่วนที่เป็นงบการเงินเฉพาะของบริษัทที่แสดงต่อตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) ทั้งหมด 287 บริษัท ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547-2550 การศึกษาใช้การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุในการหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามที่กำหนด โดยกำหนดตัวแปรตาม คือ ความสามารถในการทำกำไร โดยวัดด้วยอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์และอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย อัตราส่วนหนี้สินระยะสั้นต่อสินทรัพย์ อัตราส่วนหนี้สินระยะยาวต่อสินทรัพย์ อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์ ผลการศึกษา พบว่า บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีสัดส่วนของโครงสร้างเงินทุนที่มาจากการก่อหนี้ประมาณร้อยละ 38 โดยเป็นส่วนของหนี้สินระยะสั้นร้อยละ 27 และส่วนของหนี้สินระยะยาวร้อยละ 11 สำหรับผลการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ พบว่า อัตราส่วนโครงสร้างเงินทุนทุกตัวแปร ประกอบด้วย อัตราส่วนหนี้สินระยะสั้นต่อสินทรัพย์ อัตราส่วนหนี้สินระยะยาวต่อสินทรัพย์ อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์ มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับความสามารถในการทำกำไร โดยมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม ดังนั้นธุรกิจควรมีการจัดหาเงินทุนจากส่วนของผู้ถือหุ้นมากกว่าการจัดหาเงินทุนจากการก่อหนี้ และนักลงทุนควรลงทุนในธุรกิจที่มีการก่อหนี้ที่ไม่สูงเกินไป

กุลพงษ์ บุญเลิศ (2554) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างทางการเงินกับความสามารถในการทำกำไรของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET 100 Index ซึ่งวัดด้วยอัตราส่วนหนี้สินระยะสั้นต่อสินทรัพย์ อัตราส่วนหนี้สินระยะยาวต่อสินทรัพย์ อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์ อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น กับความสามารถในการทำกำไรซึ่งวัดด้วยกำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษีเงินได้ อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ และอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น แล้วใช้ปัจจัยควบคุม 2 ตัวแปรคือ ขนาดของกิจการ และอัตราการเติบโตของยอดขาย ในการหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามที่กำหนด โดยใช้การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ ข้อมูลที่ศึกษาเป็นข้อมูลทศวรรษจากงบการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ยกเว้นกลุ่มการเงิน โดยทำการศึกษาระหว่างปี พ.ศ. 2548-2552 จำนวนทั้งสิ้น 81 บริษัท ผลการศึกษาพบว่า บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET 100 Index มีสัดส่วนของโครงสร้างเงินทุนที่มาจากการก่อหนี้ประมาณร้อยละ 48 โดยเป็นส่วนของหนี้สินระยะสั้นร้อยละ 29 และส่วนของหนี้สินระยะยาวร้อยละ 19 สำหรับผลการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ ผลของการศึกษา พบว่า อัตราส่วนหนี้สินระยะสั้นต่อสินทรัพย์ และอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นมีความสัมพันธ์

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับความสามารถในการทำกำไรในทิศทางตรงข้าม แต่ยอดขายมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน ดังนั้นธุรกิจควรมีการจัดหาเงินทุนจากส่วนของผู้ถือหุ้นมากกว่าการจัดหาเงินทุนจากการก่อหนี้ ส่วนนักลงทุนในหลักทรัพย์ควรลงทุนในหลักทรัพย์ที่มีการเติบโตของยอดขาย

Shubita and Alsawalhah (2012) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างเงินทุนและความสามารถในการทำกำไรของอุตสาหกรรมในจอร์แดนที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ Amman รวมทั้งสิ้น 39 บริษัท โดยทำการศึกษาในปี ค.ศ. 2004-2009 วิธีการศึกษาจากสมการ Regression ซึ่งกำหนดตัวแปรตาม คือ อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย อัตราส่วนหนี้สินระยะสั้นต่อสินทรัพย์ อัตราส่วนหนี้สินระยะยาวต่อสินทรัพย์ และอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์ ผลการศึกษา พบว่า ตัวแปรอิสระทุกตัวมีนัยสำคัญทางสถิติในทิศทางตรงกันข้ามกับความสามารถในการทำกำไร หมายความว่า การเพิ่มขึ้นในส่วนของหนี้สินส่งผลให้ความสามารถในการทำกำไรของอุตสาหกรรมลดลง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารเงินทุนหมุนเวียนและความสามารถในการทำกำไร

ชรากร หทัยเจริญลาภ (2553) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเงินทุนหมุนเวียนและความสามารถในการทำกำไรของกิจการที่อยู่ใน SET ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543-2552 มีกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาจำนวน 68 บริษัท โดยใช้ข้อมูลจากงบการเงิน และทำการทดสอบโดยใช้วิธี Panel Data Methodology และใช้สมมุติฐานที่ว่าแต่ละกิจการมีลักษณะเฉพาะแตกต่างกัน มีค่าความผันผวนสูงและความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระแต่ละตัวแปรต่ำ โดยกำหนดตัวแปรตามด้วยกำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษีจ่าย และตัวแปรอิสระของเงินทุนหมุนเวียน ได้แก่ ระยะเวลาการเก็บสินค้าคงคลัง ระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ย ระยะเวลาการจ่ายชำระหนี้ วงจรเงินสด วงจรธุรกิจ อัตราส่วนสินทรัพย์หมุนเวียนต่อสินทรัพย์รวม และมีตัวแปรควบคุม ได้แก่ ยอดขายและอัตราส่วนหนี้สินทางการเงิน โดยการทดสอบนั้นก่อนอื่นจะทดสอบว่าโมเดลมี Fixed Effect หรือไม่โดยใช้ Likelihood Test ผลการวิจัยได้ข้อสรุปว่า การจัดการเงินทุนหมุนเวียนมีความสำคัญกับกิจการที่อยู่ในอุตสาหกรรมการผลิต โดยตัวแปรระยะเวลาในการเก็บสินค้าคงเหลือ วงจรเงินสด วงจรธุรกิจ และอัตราส่วนหนี้สินทางการเงิน มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการทำกำไรของกิจการในทิศทางตรงกันข้าม หมายความว่า ถ้ากิจการลดระยะเวลาของวงจรดังกล่าวจะช่วยเพิ่มความสามารถในการทำกำไรของกิจการได้ ส่วนการเพิ่มขึ้นของระยะเวลาในการชำระหนี้ อัตราส่วนสินทรัพย์หมุนเวียนต่อ

สินทรัพย์รวม และยอดขาย จะทำให้ความสามารถในการทำกำไรของกิจการเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ยังพบว่าการลงทุนในเงินทุนหมุนเวียนระดับสูงและการดำเนินนโยบายแบบระมัดระวัง โดยใช้นโยบายในการจัดหาแหล่งเงินทุนระยะยาวมาใช้ลงทุนในเงินทุนหมุนเวียน มากกว่าแหล่งเงินทุนระยะสั้น จะทำให้ความสามารถในการทำกำไรของกิจการเพิ่มสูงขึ้นได้

โกสิน ประสิทธิ์สุทธิพร (2553) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารเงินทุนหมุนเวียนและความสามารถในการทำกำไร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย รวบรวมข้อมูลงบการเงินตั้งแต่ปี ค.ศ. 1998 - 2008 โดยคัดเลือกจากบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยทั้งหมด 115 บริษัท การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์ถดถอย (Regression Analysis) มาประยุกต์ใช้ ซึ่งกำหนดให้กำไรขั้นต้นต่อสินทรัพย์รวม คือ ตัวแปรตาม และมีตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย วงจรเงินสด ระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ย ระยะเวลาจ่ายชำระหนี้เฉลี่ย อายุเฉลี่ยสินค้าคงคลัง อัตราส่วนสินทรัพย์ถาวรต่อสินทรัพย์รวม อัตราส่วนหนี้สินที่มีภาระดอกเบี้ยต่อสินทรัพย์รวม และ ยอดขาย ซึ่งผลการศึกษา พบว่า การบริหารเงินทุนหมุนเวียนและความสามารถในการทำกำไรกลุ่มตัวอย่างของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีความสัมพันธ์ที่มึนัยสำคัญทางสถิติกันในทิศทางตรงกันข้าม และอายุเฉลี่ยของลูกหนี้การค้า อายุเฉลี่ยของเจ้าหนี้การค้ามีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับความสามารถในการทำกำไร ส่วนอายุเฉลี่ยของสินค้าคงคลังมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการทำกำไรในทิศทางเดียวกัน

สมเกียรติ วรประสิทธิ์คุณ (2553) ได้ศึกษาสภาพทั่วไปและการบริหารจัดการเงินทุนหมุนเวียน รวมถึงวิเคราะห์ผลกระทบของปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเงินทุนหมุนเวียนที่มีต่อความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจในกลุ่มอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ของประเทศไทย ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาได้จากการรวบรวมงบการเงินตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543-2551 ที่ประกอบด้วยกลุ่มอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ไทยที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลจำนวนทั้งสิ้น 237 บริษัท โดยวิเคราะห์จำแนกตามขนาดของธุรกิจ ได้แก่ ธุรกิจขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ซึ่งมีวิธีการดำเนินงานวิจัยโดยวิธีการบันทึกข้อมูลลงใน Excel file เพื่อใช้ประมวลผลทางเศรษฐมิติ ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าว ประกอบด้วย การวิเคราะห์เชิงสถิติพรรณนา การทดสอบค่าสัมประสิทธิ์ของแต่ละตัวแปรและการวิเคราะห์สมการถดถอย ผลการศึกษา พบว่า ช่วงระยะเวลาวงจรเงินสดเป็นปัจจัยหลักที่ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการทำกำไร โดยการเติบโตของยอดขาย สินทรัพย์หมุนเวียน หนี้สินรวม ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจไปในทิศทางเดียวกัน แต่หนี้สินหมุนเวียนและสินทรัพย์ถาวรส่งผลในทิศทางตรงกันข้าม ดังนั้นการบริหารช่วงระยะเวลาวงจร

เงินสดให้มีระยะเวลาสั้นที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ และการลดขนาดของหนี้สินหมุนเวียน ตลอดจนการเพิ่มขึ้นของยอดขายและการเน้นลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียนมากกว่าสินทรัพย์ถาวร เป็นแนวทางสำคัญในการเพิ่มความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจ

Solano and Teruel (2006) ได้ศึกษาการบริหารเงินทุนหมุนเวียนที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไร โดยใช้ข้อมูลของกิจการขนาดกลางและขนาดเล็กของประเทศสเปน จำนวนรวม 8,872 บริษัท ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1996-2002 ตัวแปรตามที่ใช้วัดความสามารถในการทำกำไร ได้แก่ อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ ตัวแปรอิสระที่วัดการจัดการเงินทุนหมุนเวียน ได้แก่ วงจรเงินสด ระยะเวลาในการเรียกเก็บหนี้จากลูกหนี้ อัตราหมุนเวียนสินค้าคงเหลือ และระยะเวลาในการชำระหนี้ ผลการศึกษา พบว่า กิจการสามารถที่จะเพิ่มความสามารถในการทำกำไรได้โดยการลดระยะเวลาในการเรียกเก็บหนี้ ลดอัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง และการลดระยะเวลาวงจรเงินสด

Sadiamajeed *et al.* (2012) ได้ทำการศึกษาผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงวงจรเงินสดต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทในประเทศปากีสถาน ข้อมูลที่ศึกษาเป็นข้อมูลงบการเงินจากเว็บไซต์ของ KSE และของบริษัท โดยทำการศึกษาในปี ค.ศ. 2006-2010 จำนวน 32 บริษัท ประกอบด้วย 3 อุตสาหกรรม คือ อุตสาหกรรมการก่อสร้าง อุตสาหกรรมรถยนต์และชิ้นส่วน และอุตสาหกรรมสารเคมี โดยตัวแปรที่ใช้แทนความสามารถในการทำกำไร ประกอบด้วย อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น และกำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษีจ่าย ตัวแปรอิสระที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ วงจรเงินสด ได้เพิ่มตัวแปรระยะเวลาในการเก็บหนี้เฉลี่ย ระยะเวลาสินค้าคงคลังเฉลี่ย ระยะเวลาการจ่ายหนี้เฉลี่ย ส่วนตัวแปรควบคุมคือขนาดของกิจการ ผลการศึกษาที่ได้ พบว่า วงจรเงินสด ระยะเวลาในการเก็บหนี้เฉลี่ย ระยะเวลาสินค้าคงคลังเฉลี่ย มีนัยสำคัญทางสถิติในทิศทางตรงกันข้ามกับความสามารถในการทำกำไร ส่วนระยะเวลาในการจ่ายชำระหนี้ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้น เมื่อบริษัทมีการลดวงจรเงินสด ลดระยะเวลาในการเก็บหนี้เฉลี่ย และลดระยะเวลาสินค้าคงคลังเฉลี่ยลงจะสามารถเพิ่มความสามารถในการทำกำไรเพิ่มขึ้น

Anser and Malik (2013) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวงจรเงินสดและความสามารถในการทำกำไรของอุตสาหกรรมการผลิตในปากีสถาน โดยทำการศึกษาบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ Karachi จำนวน 155 บริษัท โดยระยะเวลาที่ทำการศึกษา 5 ปี ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2007-2011 โดยกำหนดตัวแปรที่ใช้แทนความสามารถในการทำกำไร คือ อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์และ

อัตราผลตอบแทนต่อส่วนผู้ถือหุ้น ส่วนตัวแปรอิสระที่ศึกษา ได้แก่ วงจรเงินสด และได้เพิ่มตัวแปรระยะเวลาการเก็บหนี้ ระยะเวลาสินค้างคลัง ระยะเวลาการจ่ายชำระหนี้ ตัวแปรควบคุมประกอบด้วย ขนาดของบริษัท และอัตราส่วนหนี้สิน ผลการศึกษา วงจรเงินสด ระยะเวลาการเก็บหนี้ และระยะเวลาของสินค้างคลังมีนัยสำคัญทางสถิติในทิศทางตรงกันข้าม ระยะเวลาในการจ่ายหนี้มีความสำคัญทางสถิติในทิศทางเดียวกัน ดังนั้น อุตสาหกรรมสามารถเพิ่มความสามารถในการทำกำไรจากการลดวงจรเงินสด ระยะเวลาการเก็บหนี้ ระยะเวลาของสินค้างคลัง และเพิ่มระยะเวลาในการชำระหนี้จากเจ้าหนี้

เมื่อพิจารณางานวิจัยต่างๆ ที่มีความแตกต่างกันในส่วนองวิธีการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา และตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ทั้งตัวแปรตาม ตัวแปรอิสระ และตัวแปรควบคุม ซึ่งการศึกษานั้นได้ให้แนวคิดในการศึกษา การเลือกตัวแปร ทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษา และวิธีการศึกษา โดยในประเด็นของการวัดผลการดำเนินงานทางการเงินผู้ศึกษาได้เลือกวัดผลการดำเนินงานทางการเงินรวม 4 ด้าน ประกอบไปด้วย ด้านแสดงความสามารถในการทำกำไร ด้านแสดงสภาพคล่อง ด้านแสดงการวัดภาระหนี้สิน และด้านแสดงความสามารถในการบริหารสินทรัพย์ ส่วนในประเด็นการวิเคราะห์ปัจจัยผลการดำเนินงานทางการเงินที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม ตัวแปรตามที่ผู้ศึกษาเลือกใช้จากการงานวิจัย ได้แก่ อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยผลการดำเนินงานทางการเงิน ประกอบด้วย 3 กลุ่ม ดังนี้ 1) โครงสร้างทางการเงิน ประกอบด้วย อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น 2) การบริหารเงินทุนหมุนเวียน ประกอบด้วย อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ และอัตราการหมุนเวียนของสินค้างคลัง 3) การบริหารสินทรัพย์ ประกอบด้วย อัตราส่วนสินทรัพย์หมุนเวียนต่อสินทรัพย์รวม 4) ตัวแปรควบคุม คือ ยอดขาย และปัจจัยทางเศรษฐกิจมหภาค ประกอบด้วย 1) อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ 2) อัตราอ่อนค่าของค่าเงินบาท

ตารางที่ 1 สรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยผลการดำเนินงานทางการเงินที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไร

ประเด็น	กุลพงษ์	ชรากร	นพรัตน์	โกสิน	รัฐติพร	สมเกียรติ	Anser	Sadiamajeed	Shubita	Solano	การศึกษานี้
1. โครงสร้างทางการเงิน											
- อัตราส่วนหนี้สินระยะสั้นต่อสินทรัพย์	/	/			/	/			/		-
- อัตราส่วนหนี้สินระยะยาวต่อสินทรัพย์	/		/		/				/		-
- อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม	/			/	/	/			/		-
- อัตราส่วนหนี้สินระยะยาวต่อส่วนของผู้ถือหุ้น			/								-
- อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	/		/								/
2. การบริหารเงินทุนหมุนเวียน											
- อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้		/		/			/	/		/	/
- ระยะเวลาการเก็บหนี้		/		/			/	/		/	-
- อัตราการหมุนเวียนสินค้าคงคลัง		/		/			/	/		/	/

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ประเด็น	กุลพงษ์	ชรากร	นพรัตน์	โกคิน	รัฐติพร	สมเกียรติ	Anser	Sadiamajeed	Shubita	Solano	การ ศึกษา
-ระยะเวลาการเก็บสินค้าคงคลัง		/		/			/	/		/	-
-อัตราการหมุนเวียนของเจ้าหนี้		/		/			/	/			-
-ระยะเวลาการจ่ายหนี้		/		/			/	/			-
3. นโยบายการบริหารสินทรัพย์											
-สินทรัพย์ถาวรต่อสินทรัพย์รวม				/							-
-อัตราส่วนสินทรัพย์หมุนเวียนต่อ สินทรัพย์รวม		/				/					/
4. ตัวแปรควบคุม											
-ยอดขาย		/		/		/					/

หมายเหตุ: อุตสาหกรรมที่ศึกษา กุลพงษ์-บริษัทกลุ่ม SET 100 Index, ชรากร-บริษัทใน SET จำนวน 68 บริษัท, นพรัตน์-บริษัทใน SET ทุกบริษัท ยกเว้น สถาบันการเงิน, โกคิน- บริษัทใน SET จำนวน 115 บริษัท, รัฐติพร-บริษัทใน SET จำนวน 287 บริษัท, สมเกียรติ-อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ของไทย 23 บริษัท, Anser and Malik-อุตสาหกรรมการผลิตในป่ากีสถาน 155 บริษัท, Sadiamajeed et.AI-บริษัทในประเทศป่ากีสถาน 32 บริษัท, Shubita and Alsawalhah-อุตสาหกรรมจอร์แดนที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ Amman 39 บริษัท, Solano and Teruel-กิจการขนาดกลางและขนาดเล็กของสเปน 8,872 บริษัท

ทฤษฎีที่ใช้ศึกษา

ในส่วนของทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษา ผู้ศึกษาได้มีการศึกษาแนวคิดการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน นโยบายการบริหารเงินทุนหมุนเวียน และแบบจำลอง Panel Data ดังนี้

แนวคิดการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน

อัตราส่วนทางการเงินเป็นข้อมูลที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าของรายการแต่ละรายการที่รายงานในงบการเงินซึ่งจะเป็นประโยชน์นำไปใช้ต่อไป ซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ประเภท ดังนี้ (อังครัตน์ เพ็ญจริยวัฒน์, 2554)

1. อัตราส่วนสภาพคล่อง (Liquidity Ratios) เป็นอัตราส่วนที่แสดงถึงความสามารถในการชำระหนี้ระยะสั้นของบริษัท โดยการพิจารณาจากเงินสดและสินทรัพย์ที่เปลี่ยนเป็นเงินสดได้ง่ายที่บริษัทมีอยู่ในขณะใดขณะหนึ่งว่ามีเพียงพอที่จะจ่ายภาระผูกพันระยะสั้น คือ หนี้สินหมุนเวียนต่างๆ หรือไม่ อย่างไร อัตราส่วนที่แสดงสภาพคล่อง ประกอบด้วย

1.1 อัตราส่วนหมุนเวียน (Current Ratio) อัตราส่วนนี้แสดงให้เห็นว่าบริษัทมีสินทรัพย์ที่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ภายใน 1 ปี เป็นกี่เท่าของหนี้สินที่มีภาระผูกพันต้องชำระภายในระยะเวลา 1 ปี โดยปกติอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนไม่ควรต่ำกว่า 1 แสดงว่า จำนวนสินทรัพย์หมุนเวียนจะต้องมีมูลค่าสูงพอจะชำระหนี้สินหมุนเวียนได้ จำนวนได้ดังนี้

$$\text{อัตราส่วนหมุนเวียน (เท่า)} = \frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียน}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}$$

1.2 อัตราส่วนหมุนเวียนเร็ว (Quick Ratio) เนื่องจากสินทรัพย์หมุนเวียนบางรายการไม่ได้มีความสามารถในการเปลี่ยนเป็นเงินสดได้คล่องตัว เช่น สินค้าคงเหลือ ดังนั้นถ้าต้องการวัดความสามารถในการชำระหนี้ระยะสั้นของบริษัทได้ชัดเจนขึ้น ก็ควรพิจารณาสินทรัพย์หมุนเวียนที่เปลี่ยนเป็นเงินสดได้เร็ว ได้แก่ เงินสด หลักทรัพย์ในความต้องการของตลาด และลูกหนี้ อัตราส่วนหมุนเวียนเร็วจึงเป็นอัตราส่วนที่จะช่วยพิจารณาความสามารถในการชำระหนี้ระยะสั้นได้ชัดเจนกว่า จำนวนได้ดังนี้

$$\text{อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว (เท่า)} = \frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียน} - \text{สินค้าคงเหลือ}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}$$

1.3 อัตราส่วนสินทรัพย์หมุนเวียนต่อสินทรัพย์รวม (Current Asset to Total Assets Ratio) เพื่อพิจารณาว่าสินทรัพย์รวมหนึ่งหน่วยเป็นสินทรัพย์หมุนเวียนกี่หน่วย เป็นอัตราส่วนใช้ในการพิจารณาผลกระทบของสินทรัพย์หมุนเวียน คำนวณได้ดังนี้

$$\text{อัตราส่วนสินทรัพย์หมุนเวียนต่อสินทรัพย์รวม (เท่า)} = \frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียน}}{\text{สินทรัพย์รวม}}$$

1.4 อัตราส่วนสินทรัพย์ถาวรต่อสินทรัพย์รวม (Fixed Asset to Total Assets Ratio) เพื่อพิจารณาว่าสินทรัพย์รวมหนึ่งหน่วยเป็นสินทรัพย์ถาวรกี่หน่วย คำนวณได้ดังนี้

$$\text{อัตราส่วนสินทรัพย์ถาวรต่อสินทรัพย์รวม (เท่า)} = \frac{\text{สินทรัพย์ถาวร}}{\text{สินทรัพย์รวม}}$$

2. อัตราส่วนแสดงความสามารถในการบริหารสินทรัพย์ (Activity Ratio หรือ Asset Management Ratios) เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดประสิทธิภาพในการดำเนินงานของบริษัทว่าสามารถบริหารสินทรัพย์ได้ดีเพียงใด ก่อให้เกิดประโยชน์แก่กิจการมากน้อยเพียงใด และตรงกับเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่ โดยอัตราส่วนเหล่านี้จะใช้เปรียบเทียบกับรายได้ที่กิจการสามารถสร้างได้กับระดับการลงทุนในสินทรัพย์ต่างๆ อัตราส่วนที่แสดงความสามารถในการบริหารสินทรัพย์ ประกอบด้วย

2.1 อัตราส่วนการหมุนเวียนของลูกหนี้ (Account Receivable Turnover) เป็นการวิเคราะห์คุณภาพหรือสภาพคล่องของลูกหนี้การค้า โดยการคำนวณความถี่ของการหมุนเวียนของลูกหนี้การค้า อาจจะแสดงในรูปของจำนวนวันโดยเฉลี่ยที่สามารถเรียกเก็บหนี้จากลูกหนี้การค้าได้ หากกิจการสามารถเก็บเงินจากลูกหนี้การค้าได้เร็ว กิจการจะสามารถนำเงินไปจ่ายชำระหนี้สินระยะสั้นได้เร็วเช่นกัน คำนวณได้ดังนี้

$$\text{อัตราส่วนการหมุนเวียนของลูกหนี้ (เท่า)} = \frac{\text{ขายสุทธิ}}{\text{ลูกหนี้ถัวเฉลี่ย}}$$

จากอัตราหมุนเวียนของลูกหนี้ข้างต้น นำมาคำนวณระยะเวลาการเก็บหนี้เฉลี่ย (Average Capital Management) มีประโยชน์สำหรับการประเมินผลการบริหารสินเชื่อของบริษัท โดยการนำระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ยที่คำนวณได้เปรียบเทียบกับระยะเวลาในการให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ที่กำหนดไว้ตามนโยบายสินเชื่อของบริษัท คำนวณได้ดังนี้

$$\text{ระยะเวลาการเก็บหนี้เฉลี่ย (วัน)} = \frac{360}{\text{อัตราหมุนเวียนของลูกหนี้}}$$

2.2 อัตราส่วนการหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง (Inventory Turnover) เป็นการวิเคราะห์สภาพคล่องของสินค้าคงคลัง โดยอาจแสดงในรูปของจำนวนวันโดยเฉลี่ยที่สามารถขายสินค้าออกไปได้ โดยปกติจะคำนวณเทียบกับต้นทุนขายเนื่องจากยังไม่ได้มีการรวมส่วนของกำไรที่ต้องการคำนวณได้ดังนี้

$$\text{อัตราส่วนการหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง (เท่า)} = \frac{\text{ต้นทุนขาย}}{\text{สินค้าคงคลังถัวเฉลี่ย}}$$

จากอัตราส่วนการหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง นำมาคำนวณระยะเวลาเก็บสินค้าคงคลังเฉลี่ย (Inventory Turnover in Days) ได้ดังนี้

$$\text{ระยะเวลาเก็บสินค้าคงคลังเฉลี่ย (วัน)} = \frac{360}{\text{อัตราหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง}}$$

2.3 อัตราการหมุนเวียนของเจ้าหนี้ (Account Payable Turnover) การคำนวณจะเอาตัวเลขเจ้าหนี้มาคำนวณ เพราะตัวเลขเจ้าหนี้การค้าก็คือการที่เราเป็นหนี้คู่ค้าอื่น และยังไม่ได้จ่ายเงิน การที่ตัวเลขนี้ต่ำเกินไปอาจจะเป็นสัญญาณที่บอกว่าบริษัทไม่ได้รับการปล่อยเครดิตที่ดีจากผู้ขาย คำนวณได้ดังนี้

$$\text{อัตราการหมุนเวียนของเจ้าหนี้ (เท่า)} = \frac{\text{ซื้อหรือต้นทุนขาย}}{\text{เจ้าหนี้การค้าเฉลี่ย}}$$

จากอัตราหมุนเวียนของเจ้าหนี้ นำมาคำนวณระยะเวลาการชำระหนี้เฉลี่ย (Average Payment Period) ได้ดังนี้

$$\text{ระยะเวลาการชำระหนี้เฉลี่ย (วัน)} = \frac{360}{\text{อัตราหมุนเวียนของเจ้าหนี้}}$$

2.4 อัตราหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม (Total Assets Turnover) เป็นอัตราส่วนที่ใช้แสดงความสามารถในการบริหารสินทรัพย์รวม โดยไม่จำกัดว่าสินทรัพย์นั้นจะเป็นสินทรัพย์ถาวรหรือสินทรัพย์หมุนเวียน ถ้าอัตราส่วนนี้ยังมีค่าสูงย่อมแสดงว่าบริษัทมีการใช้สินทรัพย์ที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพสูง อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวมคำนวณได้ดังนี้

$$\text{อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม (เท่า)} = \frac{\text{รายได้รวม}}{\text{สินทรัพย์รวม}}$$

3. อัตราส่วนวัดภาระหนี้สิน (Leverage Ratios) อัตราส่วนวัดภาระหนี้สินเป็นกลุ่มของอัตราส่วนที่คำนวณขึ้นเพื่อเป็นข้อมูลช่วยในการพิจารณาสภาพเสี่ยงของบริษัท ความเสี่ยงของบริษัทส่วนมากเกิดจากสาเหตุ 2 ประการ ได้แก่

ประการแรก ความเสี่ยงที่เกิดจากภาระหนี้สิน (Leverage Ratios) เป็นความเสี่ยงที่เกิดจากการจัดหาเงินทุนของบริษัท โดยการวิเคราะห์จากรายการที่ประกอบกันทางด้านหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้นในงบดุล

ประการที่สอง ความเสี่ยงที่เกิดขึ้นเนื่องจากการมีค่าใช้จ่ายประจำที่สูง (Coverage Ratio) ค่าใช้จ่ายประจำนี้ หมายถึง ค่าใช้จ่ายสำคัญๆ ที่ต้องจ่ายตามภาระผูกพัน ส่วนใหญ่ก็คือ ดอกเบี้ยจ่าย ค่าเช่าและการจ่ายชำระคืนเงินต้นเมื่อครบกำหนด วิเคราะห์ได้จากข้อมูลในงบกำไรขาดทุน อัตราวัดภาระหนี้สิน ประกอบด้วย

3.1 อัตราส่วนหนี้รวมสินต่อสินทรัพย์ (Debt Ratio) อัตราส่วนนี้ใช้วัดว่าสินทรัพย์ของบริษัทสนับสนุนเงินทุนจากเงินกู้ยืมภายนอกเป็นสัดส่วนเท่าใด นอกจากนี้ยังแสดงถึงความสามารถในการชำระหนี้ของบริษัท ถ้าอัตราส่วนนี้สูงแสดงว่าบริษัทมีภาระหนี้สินสูง การบริหารกิจการมีความเสี่ยงสูง คำนวณได้ดังนี้

$$\text{อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์} = \frac{\text{หนี้สินทั้งหมด}}{\text{สินทรัพย์ทั้งหมด}}$$

(เท่า)

3.2 อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Debt to Equity Ratio) อัตราส่วนนี้เปรียบเทียบหนี้สินกับส่วนของผู้ถือหุ้น ซึ่งส่วนของผู้ถือหุ้นเปรียบเสมือนเกราะป้องกันสำหรับเจ้าหนี้ เนื่องจากในภาวะทางการเงินที่ไม่ดี เจ้าของจะเสียส่วนของตนก่อนที่เจ้าหนี้จะเสียส่วนของเจ้าหนี้ อัตราส่วนนี้จึงใช้วัดว่าเจ้าหนี้มีความเสี่ยงมากน้อยเพียงใด ในการให้กู้ยืมแก่บริษัท ดังนั้นถ้าอัตราส่วนนี้มีค่าสูง เจ้าหนี้จะยังมีความเสี่ยงสูง

$$\text{อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น} = \frac{\text{หนี้สินทั้งหมด}}{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}}$$

(เท่า)

3.3 อัตราส่วนหนี้สินระยะสั้นต่อสินทรัพย์ (Short-Term Debt to Total Assets Ratio) แสดงถึงสัดส่วนของหนี้สินระยะสั้นที่เป็นแหล่งเงินทุนในการประกอบกิจการของบริษัท

$$\text{อัตราส่วนหนี้สินระยะสั้นต่อสินทรัพย์} = \frac{\text{หนี้สินระยะสั้น}}{\text{สินทรัพย์รวม}}$$

(เท่า)

3.4 อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์ (Debt to Total Assets) บอกให้ทราบว่าธุรกิจใช้เงินลงทุนในสินทรัพย์ทั้งหมดมาจากหนี้สินจำนวนเท่าใด หนี้สินทั้งหมดนั้นจะรวมทั้งหนี้สินระยะสั้นและหนี้สินระยะยาว

$$\text{อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์} = \frac{\text{หนี้สินรวม}}{\text{สินทรัพย์รวม}}$$

(เท่า)

4. อัตราส่วนแสดงความสามารถในการทำกำไร (Profitability Ratio) เป็นอัตราส่วนที่ใช้ในการวัดประสิทธิภาพในการบริหารงานของบริษัท โดยเน้นให้เห็นผลตอบแทนในรูปของกำไรความสามารถในการทำกำไรของบริษัทมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อเจ้าหนี้และเจ้าของบริษัท เพราะบริษัทจะอยู่รอดหรือดำเนินงานต่อไปได้ในระยะยาวนั้นต้องมีรายได้ที่นอกจากจะคุ้มกับค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานแล้วยังต้องมีกำไรเพียงพอที่จะจ่ายคืนเงินต้นและดอกเบี้ยให้แก่เจ้าหนี้ และจ่ายเป็นเงินปันผลให้กับเจ้าของบริษัทด้วย อัตราส่วนแสดงความสามารถในการทำกำไรประกอบด้วย

4.1 อัตรากำไรจากการดำเนินงาน (Operating Profit Margin) กำไรจากการดำเนินงาน เท่ากับกำไรขั้นต้นหักด้วยค่าใช้จ่ายในการขายและการบริหาร ซึ่งหมายถึง กำไรจากการดำเนินงาน ก่อนดอกเบี้ยและภาษี (Earnings Before Interest and Taxes-EBIT) คำนวณได้ดังนี้

$$\text{อัตรากำไรจากการดำเนินงาน (ร้อยละ)} = \frac{\text{กำไรดำเนินงานก่อนดอกเบี้ยและภาษี}}{\text{ยอดขายสุทธิ}}$$

4.2 อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on Equity) อัตราส่วนนี้บอกให้ทราบว่าเงินแต่ละบาทที่ผู้ถือหุ้นได้ลงทุนมานั้น บริษัทสามารถนำไปหาผลตอบแทนในรูปของกำไรสุทธิได้กี่บาท ซึ่งผู้ถือหุ้นจะเป็นผู้รับประโยชน์จากบริษัทเป็นกลุ่มสุดท้าย หลังจากที่จ่ายดอกเบี้ยให้แก่เจ้าหนี้และชำระภาษีให้กับรัฐบาลแล้ว ถ้าอัตราส่วนนี้มีค่าสูง แสดงว่า บริษัทมีการลงทุนที่ดีและมีการบริหารค่าใช้จ่ายต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดผลตอบแทนแก่ผู้ถือหุ้นในอัตราที่สูง คำนวณได้ดังนี้

$$\text{อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ร้อยละ)} = \frac{\text{กำไรสุทธิ} \times 100}{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}}$$

4.3 อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (Return on Total Assets) เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดศักยภาพของกิจการในการทำกำไรต่อการลงทุนในสินทรัพย์รวม ค่าที่คำนวณได้มีค่ามากแสดงว่า บริษัทมีความสามารถในการทำกำไรสูงเมื่อเทียบกับมูลค่าสินทรัพย์ที่ลงทุน อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ คำนวณได้ดังนี้

$$\text{อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ร้อยละ)} = \frac{\text{กำไรสุทธิ} \times 100}{\text{สินทรัพย์รวม}}$$

นโยบายการบริหารเงินทุนหมุนเวียน

นโยบายนี้จะส่งต่อผลการดำเนินงานทางการเงินในตัวแปรเงินทุนหมุนเวียนต่อเงินทุนทั้งหมด ซึ่งนโยบายในการบริหารเงินทุนหมุนเวียนที่สำคัญ แบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่

1. นโยบายการลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียน (Current Asset Investment Policy)

เนื่องจากกิจการส่วนใหญ่มีสินทรัพย์หมุนเวียนร้อยละ 40 ของสินทรัพย์ทั้งหมด ซึ่งถือว่าการลงทุนที่ค่อนข้างมากในเงินทุนหมุนเวียน ผู้บริหารการเงินจะต้องกำหนดนโยบายการลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียนที่เหมาะสมที่สุด (Optimal Current Asset Policy) โดยปัจจัยที่ใช้ในการกำหนดสัดส่วนที่เหมาะสมของการลงทุนในเงินทุนหมุนเวียนประกอบด้วย

ความสามารถในการทำกำไร (Profitability)

หมายถึง การลงทุนในเงินทุนหมุนเวียนในสัดส่วนที่สูง ทำให้เงินลงทุนรวมในสินทรัพย์ (Total Assets) มีปริมาณมาก มีผลทำให้อัตราผลตอบแทนต่อเงินลงทุน (ROA) ซึ่งวัดด้วยผลกำไรสุทธิหลังภาษีเทียบกับเงินลงทุนในสินทรัพย์ทั้งหมดย่อมมีค่าต่ำกว่า กรณีที่มีเงินลงทุนในเงินทุนหมุนเวียนในสัดส่วนที่เหมาะสม ยังมีส่วนทำให้กิจการมีผลกำไรทางเศรษฐศาสตร์ (Economic Value Added หรือ EVA) ที่ดีด้วย เนื่องจากการใช้เงินทุนที่เหมาะสม ทำให้ไม่มีภาระต้นทุนทางการเงินที่มากเกินไป และผู้เป็นเจ้าของจะได้รับประโยชน์จากผลกำไรส่วนเพิ่มเท่านั้น

สภาพคล่อง (Liquidity)

หมายถึง ความสามารถในการชำระหนี้ผูกพันระยะสั้น การลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียนสูงย่อมทำให้สภาพคล่องสูง โดยสามารถเปลี่ยนสินทรัพย์หมุนเวียนเป็นเงินสดเพื่อชำระหนี้ได้ตามเวลาที่กำหนดที่ต้องการ ในขณะที่การมีสินทรัพย์หมุนเวียนต่ำ ย่อมทำให้มีสภาพคล่องต่ำหรือมีความเสี่ยงสูงที่จะไม่สามารถชำระหนี้ระยะสั้นได้เมื่อครบกำหนดชำระ นอกจากนี้ การลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียนในสัดส่วนที่ค่อนข้างต่ำ อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงที่เงินอาจขาดมือไม่มีใช้สอยเมื่อยามจำเป็น

นโยบายการลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียนสามารถแบ่งได้ 3 รูปแบบ ดังนี้

1.1 นโยบายการลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียนแบบความเสี่ยงต่ำ (Conservative หรือ Relax Current Asset Investment Policy) โดยนโยบายนี้จะมีการลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียนในสัดส่วนค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับยอดขาย ซึ่งทำให้มีความเสี่ยงในด้านสภาพคล่องต่ำ แต่อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนที่ต่ำด้วยเช่นกัน ดังนั้นถ้าอุตสาหกรรมดำเนินนโยบายนี้ สัดส่วนของสินทรัพย์หมุนเวียนจะมีค่าสูง

1.2 นโยบายการลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียนแบบความเสี่ยงปานกลาง (Moderate Current Asset Investment Policy) นโยบายนี้จะมีการลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียนในสัดส่วนที่พอดีเท่าที่จำเป็น นโยบายนี้จึงทำให้มีความเสี่ยงด้านสภาพคล่องไม่ต่ำและไม่สูงเกินไป ประมาณกึ่งกลางระหว่างนโยบายอีกสองรูปแบบ ดังนั้นถ้าอุตสาหกรรมดำเนินนโยบายนี้ สัดส่วนของสินทรัพย์หมุนเวียนจะมีค่าปานกลาง

1.3 นโยบายการลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียนแบบความเสี่ยงสูง (Aggressive Current Assets Investment Policy) นโยบายนี้จะมีการลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียนในสัดส่วนที่ค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับยอดขาย ซึ่งทำให้มีความเสี่ยงด้านสภาพคล่องสูง และตามมาด้วยอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนที่สูงด้วย ดังนั้นถ้าอุตสาหกรรมดำเนินตามนโยบายนี้ สัดส่วนของสินทรัพย์หมุนเวียนจะมีค่าต่ำ

ตารางที่ 2 นโยบายการลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียน

นโยบายการลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียน	สภาพคล่อง	ความสามารถในการทำกำไร	ความเสี่ยง
นโยบายความเสี่ยงต่ำ (Conservative Policy)	สูง	ต่ำ	ต่ำ
นโยบายความเสี่ยงปานกลาง (Moderate Policy)	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง
นโยบายความเสี่ยงสูง (Aggressive Policy)	ต่ำ	สูง	สูง

2. นโยบายการจัดการหาแหล่งเงินทุนสำหรับสินทรัพย์หมุนเวียน (Current Asset Financing Policy)

โดยทั่วไปแหล่งเงินทุนระยะสั้นจากหนี้สินหมุนเวียน ได้แก่ เจ้าหนี้การค้าและค่าใช้จ่ายค้างจ่าย ซึ่งถือเป็นแหล่งเงินทุนที่เกิดขึ้นโดยอัตโนมัติตามการดำเนินงานของธุรกิจ (Spontaneous Financing) ใช้เป็นแหล่งเงินทุนที่สำคัญสำหรับการลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียน เมื่อเงินทุนส่วนหนึ่งที่ต้องการได้มาอย่างอัตโนมัติแล้ว ส่วนที่ยังขาดเหลือจึงต้องมีการจัดหาเงินทุนมาเพิ่มเติมส่วนที่ยังไม่พอนั้น เรียกว่า ส่วนของเงินทุนหมุนเวียนสุทธิ (Net Working Capital หรือ NWC) ซึ่งเท่ากับผลต่างระหว่างสินทรัพย์หมุนเวียน (CA) และหนี้สินหมุนเวียน (CL) โดยมีแนวคิด 3 วิธีในการจัดหาเงินทุนที่เหมาะสม สำหรับการลงทุนในส่วน of เงินทุนหมุนเวียนสุทธิส่วนที่เป็นการลงทุนชั่วคราว (Temporary NWC) เงินทุนหมุนเวียนสุทธิส่วนที่เป็นการลงทุนถาวร (Permanent NWC) และเงินลงทุนในสินทรัพย์ถาวร (FA) โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบนโยบายการจัดการหาแหล่งเงินทุนสำหรับสินทรัพย์หมุนเวียน

นโยบายการจัดการหาแหล่งเงินทุนสำหรับสินทรัพย์หมุนเวียน	ผลตอบแทน (Return)	ความเสี่ยง (Risk)
การจัดการหาแหล่งเงินทุนให้สอดคล้องกับแหล่งใช้ไปของเงินทุน (Maturity Matching Financing Approach)	ปานกลาง	ปานกลาง
การจัดการหาแหล่งเงินทุนแบบความเสี่ยงสูง (Aggressive Financing Approach)	สูง	สูง
การจัดการหาแหล่งเงินทุนแบบความเสี่ยงต่ำ (Conservative Financing Approach)	ต่ำ	ต่ำ

2.1 นโยบายการจัดการหาแหล่งเงินทุนให้สอดคล้องกับแหล่งที่นำเงินไปลงทุน (Moderate หรือ Maturity Matching หรือ Self – Liquidating Financing Approach) การจัดหาเงินทุนสำหรับลงทุนในสินทรัพย์ถาวร (FA) และเงินทุนหมุนเวียนสุทธิส่วนที่เป็นการลงทุนถาวร (Permanent NWC) ซึ่งเป็นการลงทุนระยะยาว ควรจะมาจากแหล่งเงินทุนระยะยาวโดยการกู้ยืม หรือมาจากส่วนของเจ้าของ ในขณะที่การลงทุนในเงินทุนหมุนเวียนสุทธิส่วนที่เป็นการลงทุนชั่วคราว (Temporary NWC) เป็นการลงทุนระยะสั้นชั่วคราว ควรมาจากการกู้ยืมระยะสั้น ทั้งนี้ เป็นหลักการสอดคล้อง

กันระหว่าง แหล่งที่มาของเงินทุน (Source of Fund) และแหล่งที่เงินทุนนั้นใช้ไป กิจการจะสามารถเปลี่ยนสภาพทรัพย์สินที่มีอยู่ให้เป็นเงินสดได้ตามเวลา

2.2 นโยบายการจัดการหาแหล่งเงินทุนแบบความเสี่ยงสูงหรือนโยบายเชิงรุก (Aggressive Financing Approach) เป็นการจัดหาเงินทุนมาใช้ในการลงทุน โดยมีทัศนคติที่ชอบความเสี่ยง วิธีนี้ จะมีการจัดหาเงินทุนมาจากแหล่งเงินทุนระยะสั้น มาใช้เป็นจำนวนที่มากกว่าความจำเป็นสำหรับการลงทุนระยะสั้นชั่วคราว โดยนำส่วนที่เหลือมาใช้ในการลงทุนในเงินทุนหมุนเวียนสุทธิส่วนที่เป็นการลงทุนถาวร (Permanent NWC) บางส่วนซึ่งถือว่าการลงทุนถาวรด้วย โดยเชื่อว่าแหล่งเงินทุนระยะสั้น มีดอกเบี้ยหรือต้นทุนที่ต่ำกว่าแหล่งเงินทุนระยะยาว แม้ต้องยอมรับความเสี่ยงที่สูงกว่าในการจ่ายชำระคืนเร็ว ซึ่งอาจทำให้เกิดปัญหาสภาพคล่องได้ วิธีนี้ทำให้ธุรกิจมีต้นทุนทางการเงินที่ต่ำกว่า ผลตอบแทนสูงกว่า และตามมาด้วยความเสี่ยงที่สูง

2.3 นโยบายการจัดการหาแหล่งเงินทุนแบบความเสี่ยงต่ำ (Conservative Financing Approach) เป็นการจัดหาเงินทุนมาใช้ในการลงทุนโดยไม่ชอบความเสี่ยง ผู้บริหารจึงได้จัดหาเงินทุนจากแหล่งเงินทุนระยะยาวเป็นส่วนใหญ่ โดยมีการจัดหามาใช้เป็นจำนวนมากกว่าความต้องการใช้ในการลงทุนระยะยาว (ใน Permanent NWC และ FA) วิธีนี้จะทำให้ธุรกิจมีความเสี่ยงที่ต่ำกว่าเนื่องจากไม่ต้องชำระคืนเงินเร็ว ในขณะที่เดียวกันก็ต้องยอมรับผลตอบแทนที่ต่ำกว่า โดยผลตอบแทนที่ต่ำกว่านั้น มีสาเหตุหรือมีที่มาที่สำคัญสองประการ คือ ประการที่หนึ่ง แหล่งเงินทุนระยะยาวมีต้นทุนที่แพงกว่า เมื่อเทียบกับแหล่งเงินทุนระยะสั้น และประการที่สอง เมื่อมีการจัดหาแหล่งเงินทุนระยะยาวมาใช้ในปริมาณมาก โดยนำบางส่วนมาลงทุนในเงินทุนหมุนเวียนสุทธิส่วนที่เป็นการลงทุนชั่วคราว (Temporary NWC) เมื่อไม่มีความจำเป็นต้องใช้ก็จะมีเงินทุนระยะยาวเหลือใช้ โดยกิจการต้องรับภาระดอกเบี้ยตลอดเวลาของเงินทุนระยะยาวเต็มจำนวนที่จัดหามาแล้ว ซึ่งกรณีที่มีเงินทุนเหลือใช้ธุรกิจจึงต้องมีการนำไปลงทุนในหลักทรัพย์ในความต้องการของตลาด (Marketable Security) เพื่อสร้างผลตอบแทนชดเชยดอกเบี้ยที่ต้องรับภาระด้วย

แบบจำลอง Panel Data

เป็นข้อมูลที่มีลักษณะผสมระหว่างข้อมูลภาคตัดขวาง (Cross-section data) และข้อมูลอนุกรมเวลา (Time-series data) ประกอบด้วยสมการ 3 รูปแบบ ดังนี้ (ถวิล นิลใบ, 2554)

1. แบบจำลอง Pooled OLS regression ซึ่งมีสมมติฐานว่าแต่ละกลุ่มข้อมูลมีค่าคงที่และค่าพารามิเตอร์เท่ากัน ซึ่งอาจไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง เนื่องจากกลุ่มข้อมูลมักจะมีค่าแตกต่างกันระหว่างกลุ่ม มีสมการ ดังนี้

$$Y_{it} = \alpha + \beta'X_{it} + \mu_{it}$$

2. แบบจำลอง Fixed Effect Model เป็นแบบจำลองที่กำหนดให้ค่าคงที่มีค่าต่างกัน ซึ่งอาจแตกต่างกันในแต่ละกลุ่มข้อมูลหรือในแต่ละช่วงเวลาหรือทั้งในกลุ่มข้อมูลและช่วงเวลา โดยแบบจำลอง Fixed Effect Model มีสมการ ดังนี้

$$Y_{it} = \mu_i + \beta'X_{it} + \varepsilon_{it}$$

จากสมการเป็น One factor Fixed Effect Model คือแบบจำลองที่กำหนดให้ค่าคงที่มีค่าแตกต่างกันในแต่ละกลุ่มข้อมูล i (μ_i) ใช้วิธีประมาณค่าด้วยวิธีตัวแปรหุ่นกำลังสองน้อยที่สุด Least Square Dummy Variable approach (LSDV) โดยใช้ตัวแปรอิสระ (X_{it}) จำนวน k ตัว รวมกับตัวแปรหุ่น (Dummy Variable) จำนวน n ตัว เพื่อประมาณค่าพารามิเตอร์ $n+k$ ตัว จากข้อมูลจำนวน nT ข้อมูล หากเป็นกรณีของ Two factor fixed Effect Model จะมีค่าคงที่ในแต่ละเวลา t (μ_t) เพิ่มเข้ามาในสมการคือ $Y_{it} = \mu_i + \mu_t + \beta'X_{it} + \varepsilon_{it}$

3. แบบจำลอง Random Effect Model เป็นแบบจำลองที่แยกผลกระทบของข้อมูลมาอยู่ที่ตัวรบกวน ซึ่งเป็นวิธีการพิจารณาค่าตัวรบกวนในกรณีของข้อมูลภาคตัดขวางเพียงอย่างเดียว เรียกว่า แบบจำลองสององค์ประกอบ โดยตัวรบกวนของแบบจำลอง Random Effect Model มีลักษณะเช่นเดียวกับแบบจำลอง fixed Effect Model ($\mu_{it} = \mu_i + \varepsilon_{it}$) แต่จะแตกต่างกันที่ μ_i จะไม่ใช่ค่าคงที่แต่จะเป็นตัวแปรสุ่ม โดยแบบจำลอง Random Effect Model มีสมการ ดังนี้

$$Y_{it} = \alpha + \beta'X_{it} + \mu_i + \varepsilon_{it}$$

แสดงการแยกผลกระทบของข้อมูลมาอยู่ที่ตัวรบกวน ซึ่งประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ตัวรบกวนที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มข้อมูล (μ_i) และตัวรบกวนที่เกี่ยวข้องกับตัวกลุ่มข้อมูลและเวลา (ε_{it}) โดยการทำการประมาณค่าด้วยวิธี Generalized Least Square (GLS) หากเป็นในกรณีแบบจำลองสาม

องค์ประกอบ Three-component model จะเพิ่มองค์ประกอบของตัวรบกวนที่เกี่ยวข้องกับเวลา (t) เข้ามาในแบบจำลองคือ $Y_{it} = \alpha + \beta X_{it} + \mu_i + \tau_t + \epsilon_{it}$ แต่แบบจำลองนี้ไม่นิยมใช้กัน ดังนั้น องค์ประกอบของตัวรบกวนที่เกี่ยวข้องกับเวลาจึงมักถูกตัดทิ้งไป

บทที่ 3

วิธีการศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ที่ได้จากงบการเงินของทั้ง 18 บริษัทในอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่มที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) จากห้องสมุดรวมของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นข้อมูลรายไตรมาส ตั้งแต่ไตรมาสที่ 1 ของปี พ.ศ. 2543 ถึงไตรมาสที่ 4 ของปี พ.ศ. 2554

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 วิธี ได้แก่

การวิเคราะห์เชิงพรรณนา

เป็นการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานทางการเงินเปรียบเทียบในช่วงเวลาปี พ.ศ. 2543-2548 กับช่วงเวลาปี พ.ศ. 2549-2554 ในประเด็นผลการดำเนินงานทางการเงินทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย อัตราส่วนแสดงความสามารถในการทำกำไร อัตราส่วนแสดงสภาพคล่อง อัตราส่วนแสดงความสามารถในการบริหารสินทรัพย์ และอัตราส่วนวัดภาระหนี้สิน โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. อัตราส่วนแสดงความสามารถในการทำกำไร

เป็นอัตราส่วนที่ใช้ในการวัดประสิทธิภาพในการบริหารงานของบริษัท โดยเน้นให้เห็นผลตอบแทนในรูปของกำไร ความสามารถในการทำกำไรของบริษัทมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อเจ้าหนี้ และเจ้าของบริษัท เพราะบริษัทจะอยู่รอดหรือดำเนินงานต่อไปได้ในระยะยาวนั้นต้องมีรายได้ที่นอกจากจะคุ้มกับค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานแล้วยังต้องมีกำไรเพียงพอที่จะจ่ายคืนเงินต้นและดอกเบี้ยให้แก่เจ้าหนี้ และจ่ายเป็นเงินปันผลให้กับเจ้าของบริษัทด้วย

1.1 อัตรากำไรจากการดำเนินงาน (Operating Profit Margin)

$$\text{อัตรากำไรจากการดำเนินงาน (ร้อยละ)} = \sum_{i=1}^{18} \left[\frac{\text{กำไรดำเนินงานก่อนดอกเบี้ยและภาษี}}{\text{ยอดขายสุทธิ}} \right]$$

1.2 อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on Equity)

$$\text{อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ร้อยละ)} = \sum_{i=1}^{18} \left[\frac{\text{กำไรสุทธิ} \times 100}{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}} \right]$$

1.3 อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (Return on total Assets)

$$\text{อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ร้อยละ)} = \sum_{i=1}^{18} \left[\frac{\text{กำไรสุทธิ} \times 100}{\text{สินทรัพย์รวม}} \right]$$

2. อัตราส่วนแสดงสภาพคล่อง

แสดงถึงความสามารถในการชำระหนี้ระยะสั้นของบริษัท โดยการพิจารณาจากเงินสดและสินทรัพย์ที่เปลี่ยนเป็นเงินสดได้ง่ายที่บริษัทมีอยู่ในขณะใดขณะหนึ่งว่ามีเพียงพอที่จะจ่ายภาระผูกพันระยะสั้น คือ หนี้สินหมุนเวียนต่างๆ หรือไม่ อย่างไร

2.1 อัตราส่วนทุนหมุนเวียน (Current Ratio)

$$\text{อัตราส่วนทุนหมุนเวียน (เท่า)} = \sum_{i=1}^{18} \left[\frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียน}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}} \right]$$

2.2 อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว (Quick Ratio)

$$\text{อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว (เท่า)} = \sum_{i=1}^{18} \left[\frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียน} - \text{สินค้าคงเหลือ}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}} \right]$$

2.3 อัตราส่วนสินทรัพย์หมุนเวียนต่อสินทรัพย์รวม (Current Asset to Total Assets Ratio)

$$\text{อัตราส่วนสินทรัพย์หมุนเวียนต่อสินทรัพย์รวม(เท่า)} = \sum_{i=1}^{18} \left[\frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียน}}{\text{สินทรัพย์รวม}} \right]$$

3. อัตราส่วนแสดงความสามารถในการบริหารสินทรัพย์

เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดประสิทธิภาพในการดำเนินงานของบริษัทว่าสามารถบริหารสินทรัพย์ได้ดีเพียงใด ก่อให้เกิดประโยชน์แก่กิจการมากน้อยเพียงใด และตรงกับเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่ โดยอัตราส่วนเหล่านี้จะใช้เปรียบเทียบกับรายได้ที่กิจการสามารถสร้างได้กับระดับการลงทุนในสินทรัพย์ต่างๆ

3.1 อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ (Account Receivable Turnover)

$$\text{อัตราส่วนการหมุนเวียนของลูกหนี้(เท่า)} = \sum_{i=1}^{18} \left[\frac{\text{ขายสุทธิ}}{\text{ลูกหนี้ถัวเฉลี่ย}} \right]$$

3.2 อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง (Inventory Turnover)

$$\text{อัตราส่วนการหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง(เท่า)} = \sum_{i=1}^{18} \left[\frac{\text{ต้นทุนขาย}}{\text{สินค้าคงคลังถัวเฉลี่ย}} \right]$$

4. อัตราส่วนวัดภาระหนี้สิน

เป็นอัตราส่วนที่คำนวณขึ้นเพื่อเป็นข้อมูลช่วยในการพิจารณาสภาพเสี่ยงของบริษัท ซึ่งความเสี่ยงของบริษัทส่วนมากเกิดจากสาเหตุ 2 ประการ ได้แก่ ความเสี่ยงที่เกิดจากภาระหนี้สิน และ ความเสี่ยงที่เกิดจากการมีค่าใช้จ่ายประจำ

อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Debt to Equity Ratio)

$$\text{อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (เท่า)} = \sum_{i=1}^{18} \left[\frac{\text{หนี้สินทั้งหมด}}{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}} \right]$$

ทั้งนี้การพิจารณาผลการดำเนินงานเปรียบเทียบระหว่างช่วงเวลาที่ปี พ.ศ. 2543-2548 และ ช่วงเวลาที่ปี พ.ศ. 2549-2554 จะแยกพิจารณาตามลักษณะอุตสาหกรรม ประกอบด้วย การพิจารณาภาพรวมทุกกลุ่มอุตสาหกรรม กลุ่มอาหาร กลุ่มเครื่องดื่ม และกลุ่มน้ำมันพืช

การวิเคราะห์เชิงปริมาณ

ในส่วนการวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) ประกอบด้วย

1. การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานทางการเงินจะเปรียบเทียบความแตกต่างของผลการดำเนินงานทางการเงินใน 2 ช่วงระยะเวลา คือ ช่วงเวลาในปี พ.ศ. 2543-2548 เปรียบเทียบกับ ช่วงเวลาในปี พ.ศ. 2549-2554 เนื่องจากช่วงหลังระยะเวลา 2548 เป็นช่วงเวลาที่อุตสาหกรรม อาหารและเครื่องดื่มมีความสามารถในการทำกำไรเพิ่มขึ้นโดยมีวิธีการศึกษาคือการใช้ Paired samples t-test ทดสอบสมมติฐานเพื่อการเปรียบเทียบอัตราส่วนทางการเงินใน 2 ช่วงเวลา โดย อัตราส่วนทางการเงินที่เปรียบเทียบ ประกอบด้วย 1) อัตรากำไรจากการดำเนินงาน 2) อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น 3) อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม 4) อัตราส่วนทุนหมุนเวียน 5) อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว 6) อัตราส่วนสินทรัพย์หมุนเวียนต่อสินทรัพย์รวม 7) อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น 8) อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ 9) อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง

2. การวิเคราะห์ปัจจัยผลการดำเนินงานทางการเงินที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไร ของอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม จะมีการประมาณปัจจัยผลการดำเนินงานทางการเงินที่ส่งผล ต่อความสามารถในการทำกำไรของอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม ใช้แบบจำลอง Panel Data เนื่องจากมีปัจจัยเฉพาะของบริษัทที่ไม่สามารถสังเกตเห็นได้ เช่น ความเก่งของธุรกิจที่แตกต่างกันที่ ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไร

การศึกษาครั้งนี้มีสมมติฐานในการศึกษา คือ อุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่มที่มีความสามารถในการดำเนินงานพร้อมทั้งความสามารถในการใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ลงทุนและการจัดหาแหล่งเงินทุนที่เหมาะสมจะส่งผลให้อุตสาหกรรมมีการปรับตัวได้ดีกับการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยทางเศรษฐกิจมหภาค และส่งผลให้ความสามารถในการทำกำไรของอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่มเพิ่มสูงขึ้น ดังนั้น งานศึกษานี้จึงกำหนดให้ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม ประกอบด้วย ปัจจัยผลการดำเนินงานทางการเงิน ยอดขาย และปัจจัยทางเศรษฐกิจมหภาค

ปัจจัยผลการดำเนินงานทางการเงิน ประกอบด้วย 3 ปัจจัย คือ 1) โครงสร้างทางการเงิน วัดด้วยอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น 2) การบริหารเงินทุนหมุนเวียน วัดจาก อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง และ 3) การบริหารสินทรัพย์ วัดจาก อัตราส่วนสินทรัพย์หมุนเวียนต่อสินทรัพย์รวม ปัจจัยทางเศรษฐกิจมหภาค ประกอบด้วย อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจและอัตราการอ่อนค่าของค่าเงินบาท และเพิ่มตัวแปรยอดขายเป็นตัวแปรควบคุม เนื่องจากอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่มมีขนาดของกิจการไม่เท่ากัน

แบบจำลองที่ใช้ในการประมาณการปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไร แสดงได้ตามสมการที่ 1

$$ROA_{it} = \beta_0 + \beta_1 DER_{it} + \beta_2 ART_{it} + \beta_3 IT_{it} + \beta_4 CTA_{it} + \beta_5 Ln(SALE_{it}) + \beta_6 GDPG_{it} + \beta_7 ERG + \beta_8 WAVE_{it} + \mu_i + \varepsilon_{it} \dots \dots \dots (1)$$

โดยที่

ROA = อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (เท่า) คำนวณได้ ดังนี้

$$\text{อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (เท่า)} = \frac{\text{กำไรสุทธิ} \times 100}{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}}$$

DER = อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ร้อยละ) คำนวณได้ดังนี้

$$\text{อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ร้อยละ)} = \frac{\text{หนี้สินทั้งหมด} \times 100}{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}}$$

ART= อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ (ร้อยละ) คำนวณได้ดังนี้

$$\text{ระยะเวลาการเก็บหนี้เฉลี่ย (ร้อยละ)} = \frac{\text{ขายสุทธิ} \times 100}{\text{ลูกหนี้ถัวเฉลี่ย}}$$

IT = อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง (ร้อยละ) คำนวณได้ ดังนี้

$$\text{ระยะเวลาเก็บสินค้าคงคลังเฉลี่ย (ร้อยละ)} = \frac{\text{ต้นทุนขาย} \times 100}{\text{สินค้าคงเหลือถัวเฉลี่ย}}$$

CTA = อัตราส่วนสินทรัพย์หมุนเวียนต่อสินทรัพย์รวม (ร้อยละ) คำนวณได้ ดังนี้

$$\text{อัตราส่วนสินทรัพย์หมุนเวียนต่อสินทรัพย์รวม (ร้อยละ)} = \frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียน} \times 100}{\text{สินทรัพย์รวม}}$$

$\text{Ln}(\text{SALE}) = \text{Log}$ ของยอดขาย

WAVE_t = ผลของระยะเวลา (Time Effect) ไตรมาสที่ 1 ของปี พ.ศ. 2543=1,...,ไตรมาสที่ 4 ของปีพ.ศ. 2554=48

μ_t ความคลาดเคลื่อนที่เกิดจากลักษณะเฉพาะของแต่ละกิจการ

ε_{it} = ค่าคลาดเคลื่อนของตัวแบบสมการ

จากสมการที่ 1 จะแยกพิจารณาจากช่วงเวลา ประกอบด้วย ช่วงเวลารวมปี พ.ศ. 2543-2554 ช่วงเวลาปี พ.ศ. 2543-2548 และช่วงเวลาปี พ.ศ. 2549-2554

สมมติฐานของแบบจำลอง

การศึกษาครั้งนี้มีสมมติฐานในการศึกษา คือ อุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่มที่มีความสามารถในการดำเนินงานพร้อมทั้งความสามารถในการใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ลงทุนและการจัดหาแหล่งเงินทุนที่เหมาะสมจะส่งผลให้อุตสาหกรรมมีการปรับตัวได้ดีกับการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยทางเศรษฐกิจมหภาคและส่งผลให้ความสามารถในการทำกำไรของอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่มเพิ่มสูงขึ้น

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษาในบทนี้จะแบ่งเป็น 2 ส่วน โดยส่วนแรกเป็นการอธิบายถึงลักษณะการประกอบธุรกิจ และข้อมูลทางการเงินที่สำคัญของอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม ส่วนที่ 2 เป็นการอธิบายผลการศึกษา โดยทั้ง 2 ส่วน มีรายละเอียด ดังนี้

ลักษณะการประกอบธุรกิจของอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม

อุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่มที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) ในการศึกษาครั้งนี้ได้พิจารณาเฉพาะบริษัทที่มีข้อมูลงบการเงินครบถ้วนตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543-2554 ซึ่งมีจำนวนรวมทั้งสิ้น 18 บริษัท และสามารถแบ่งบริษัทต่างๆ ตามลักษณะการประกอบธุรกิจได้ 3 กลุ่ม ประกอบด้วย กลุ่มอาหาร กลุ่มเครื่องดื่ม และกลุ่มน้ำมันพืช สามารถสรุปได้ดังตารางที่ 4 โดยมีรายละเอียด ดังนี้

กลุ่มอาหาร มีทั้งสิ้นรวม 14 บริษัท ดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับกิจการร้านอาหาร ร้านเบเกอรี่ ร้านกาแฟ ผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์ เนื้อสัตว์แปรรูป อาหารทะเลแช่แข็ง อาหารทะเลแปรรูป อาหารพร้อมรับประทาน ผลิตภัณฑ์เครื่องปรุงรสอาหาร และขนมปังสำเร็จรูป

กลุ่มเครื่องดื่ม มีทั้งสิ้นรวม 3 บริษัท ดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับการผลิตและจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์น้ำอัดลม น้ำดื่ม น้ำผลไม้แปรรูป และชาเขียว

กลุ่มน้ำมันพืช มีทั้งสิ้นรวม 1 บริษัท ดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับการผลิตและจำหน่ายถั่วเหลือง ผลิตภัณฑ์จากถั่วเหลือง การสกัดน้ำมันปาล์มดิบ น้ำมันปาล์มบริสุทธิ์ น้ำมันปาล์มโอเลอิน น้ำมันปาล์มสเตียรีน ไขมันผ่านกรรมวิธีไฮโดรจิเนต กรดไขมันอิสระ น้ำมันเมล็ดในปาล์มบริสุทธิ์ น้ำมันพืช น้ำมันถั่วเหลือง และกากถั่วเหลือง

ตารางที่ 4 ลักษณะการประกอบธุรกิจของอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่มที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET)

กลุ่ม	บริษัท	ลักษณะการประกอบธุรกิจ
อาหาร	1. บริษัท อกริเพียว โฮลดิ้งส์ จำกัด (มหาชน)	การผลิตข้าวโพดหวานแปรรูป ผักและผลไม้
	2. บริษัท ซีเฟรชอินดัสตรี จำกัด (มหาชน)	ผู้ผลิตและจัดจำหน่ายอาหารทะเลแช่แข็ง
	3. บริษัท เจริญโภคภัณฑ์อาหาร จำกัด (มหาชน)	การแปรรูปเนื้อสัตว์ขึ้นพื้นฐานจนถึงการแปรรูปอาหารพร้อมรับประทาน
	4. บริษัท ฟู้ดแอนด์ดริ้งส์ จำกัด (มหาชน)	การแปรรูปผัก ผลไม้และเนื้อสัตว์
	5. บริษัท ไมเนอร์ อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด (มหาชน)	ร้านอาหาร
	6. บริษัท เพอร์ซิเดนทรีไรซ์โปรดักส์ จำกัด (มหาชน)	ร้านอาหาร กัดดาการ เบเกอร์รี่
	7. บริษัท ไทยเทพรส จำกัด (มหาชน)	ผลิตและจำหน่ายเครื่องปรุงแต่งรสอาหาร
	8. บริษัท เอส แอนด์ พี ซินดิเคท จำกัด (มหาชน)	กลุ่มธุรกิจอาหารและเบเกอร์รี่
	9. บริษัท ส. ขอนแก่นฟู้ดส์ จำกัด (มหาชน)	อาหารแปรรูปที่ทำจากเนื้อสุกร
	10. บริษัท สุรพลฟู้ดส์ จำกัด (มหาชน)	การผลิตอาหารทะเลแช่แข็งและแปรรูป
	11. บริษัท ทropicoolแคนนิ่ง (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)	ผลิตและส่งออกอาหารทะเลแปรรูปบรรจุกระป๋องและบรรจุของ
	12. บริษัท ไทยเพอร์ซิเดนทรีฟู้ดส์ จำกัด (มหาชน)	ผลิตขนมปังและเบเกอรี่สำเร็จรูป
	13. บริษัท ไทยยูเนียน โพรเซ่น โปรดักส์ จำกัด (มหาชน)	ผลิตอาหารทะเลแช่แข็งและบรรจุกระป๋อง
	14. บริษัท ไทยวาฟูดโปรดักส์ จำกัด (มหาชน)	วุ้นเส้นถั่วเขียวและแป้งสาลี

ตารางที่ 4 (ต่อ)

กลุ่ม	บริษัท	ลักษณะการประกอบธุรกิจ
เครื่องดื่ม	15. บริษัท มาลีสามพราน จำกัด (มหาชน)	เป็นผู้ผลิตผลไม้กระป๋อง น้ำผลไม้และเครื่องดื่ม
	16. บริษัท เสริมสุข จำกัด (มหาชน)	น้ำอัดลมและน้ำดื่ม
	17. บริษัท ทิปโก้ฟู้ดส์ จำกัด (มหาชน)	ผลิตน้ำผักและผลไม้แปรรูป
น้ำมันพืช	18. บริษัท น้ำมันพืชไทย จำกัด (มหาชน)	น้ำมันถั่วเหลือง

ที่มา: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (2556)

ข้อมูลทางการเงินสำคัญของอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม

ข้อมูลทางการเงินสำคัญของอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่มที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวนรวมทั้งสิ้น 18 บริษัท สามารถสรุปได้ดังตารางที่ 5 โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. สินทรัพย์ถาวร โดยรวมมีค่าอยู่ระหว่าง 2,795.02 ถึง 361,316.96 ล้านบาท โดยกลุ่มอุตสาหกรรมอาหารมีสินทรัพย์ถาวรมากที่สุด รองลงมาเป็นกลุ่มเครื่องดื่ม และกลุ่มน้ำมันพืชมีสินทรัพย์ถาวมน้อยที่สุด
2. สินทรัพย์รวม โดยรวมมีค่าอยู่ระหว่าง 10,911.46 ถึง 566,623.07 ล้านบาท โดยกลุ่มอุตสาหกรรมอาหารมีสินทรัพย์รวมมากที่สุด รองลงมาเป็นกลุ่มเครื่องดื่ม และกลุ่มน้ำมันพืชมีสินทรัพย์รวมน้อยที่สุด
3. หนี้สินรวม โดยรวมมีค่าอยู่ระหว่าง 4,037.72 ถึง 340,361.58 ล้านบาท โดยกลุ่มอุตสาหกรรมอาหารมีหนี้สินรวมมากที่สุด รองลงมาเป็นกลุ่มเครื่องดื่ม และกลุ่มน้ำมันพืชมีหนี้สินรวมน้อยที่สุด

4. ส่วนของผู้ถือหุ้น โดยรวมมีค่าอยู่ระหว่าง 6,873.74 ถึง 291,203.39 ล้านบาท โดยกลุ่มอุตสาหกรรมอาหารมีส่วนของผู้ถือหุ้นมากที่สุด รองลงมาเป็นกลุ่มเครื่องดื่ม และกลุ่มน้ำมันพืชมีส่วนของผู้ถือหุ้นน้อยที่สุด

5. ยอดขาย โดยรวมมีค่าอยู่ระหว่าง 25,762.00 ถึง 583,269.44 ล้านบาท โดยกลุ่มอุตสาหกรรมอาหารมียอดขายมากที่สุด รองลงมาเป็นกลุ่มเครื่องดื่ม และกลุ่มน้ำมันพืชมียอดขายน้อยที่สุด

6. ทุนจดทะเบียน โดยรวมมีค่าอยู่ระหว่าง 808.61 ถึง 16,467.15 ล้านบาท โดยกลุ่มอุตสาหกรรมอาหารมีทุนจดทะเบียนมากที่สุด รองลงมาเป็นกลุ่มเครื่องดื่ม และกลุ่มน้ำมันพืชมีทุนจดทะเบียนน้อยที่สุด

ตารางที่ 5 ข้อมูลทางการเงินสำคัญของอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่มที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในปี พ.ศ. 2556

(หน่วย: ล้านบาท)

ชื่อบริษัท		สินทรัพย์ถาวร	สินทรัพย์รวม	หนี้สินรวม	ส่วนของผู้ถือหุ้น	ยอดขาย	ทุนจดทะเบียน
กลุ่มอาหาร	ยอดรวม	361,316.96	566,623.07	340,361.58	291,203.39	583,269.44	16,467.15
1. บริษัท เจริญโภคภัณฑ์อาหาร จำกัด (มหาชน)		240,760.00	365,003.00	235,430.00	129,573.00	389,251.00	7,742.94
2. บริษัท ไทยยูเนี่ยน โฟรเซ่น โปรดักส์ จำกัด (มหาชน)		52,745.97	108,290.28	64,943.17	108,290.28	112,813.00	1,202.00
3. บริษัท ไมเนอร์ อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด (มหาชน)		49,304.10	59,936.27	33,061.60	26,874.67	36,406.34	4,018.33
4. บริษัท ไทยเพรซิเดนท์ฟู้ดส์ จำกัด (มหาชน)		8,056.47	13,511.19	2,070.92	11,440.27	11,377.87	240.00
5. บริษัท เพรซิเดนท์ไรซ์โปรดักส์ จำกัด (มหาชน)		2,532.68	3,271.01	192.38	3,078.63	1,486.40	150.00
6. บริษัท เอส แอนด์ พี ซินดิเคท จำกัด (มหาชน)		1,944.25	3,539.15	1,247.94	2,291.21	7,000.00	490.41
7. บริษัท ไทยเทพรส จำกัด (มหาชน)		1,367.86	2,761.15	250.29	2,510.86	2,630.45	600.00
8. บริษัท ส. ขอนแก่นฟู้ดส์ จำกัด (มหาชน)		805.29	1,308.09	695.87	610.95	2,019.20	242.55
9. บริษัท สุรพลฟู้ดส์ จำกัด (มหาชน)		782.44	1,414.72	228.03	1,186.69	6,173.94	270.00
10. บริษัท ซีเฟรชอินดัสตรี จำกัด (มหาชน)		766.73	2,070.61	651.23	1,419.38	6,871.78	466.70
11. บริษัท ไทยวาฟูดโปรดักส์ จำกัด (มหาชน)		710.77	1,633.84	258.04	1,375.81	1,298.00	109.55
12. บริษัท ทropicoolแคนนิ่ง (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)		662.90	2,586.70	939.92	1,646.78	4,367.25	330.00

ตารางที่ 5 (ต่อ)

(หน่วย: ล้านบาท)

ชื่อบริษัท	สินทรัพย์ถาวร	สินทรัพย์รวม	หนี้สินรวม	ส่วนของผู้ถือหุ้น	ยอดขาย	ทุนจดทะเบียน
กลุ่มอาหาร						
13. บริษัท ฟู้ดแอนด์ดริงส์ จำกัด (มหาชน)	593.03	744.55	198.63	545.91	478.08	150.00
14. บริษัท อกริเพียว โฮลดิ้งส์ จำกัด (มหาชน)	284.47	552.51	193.56	358.95	1096.13	454.67
กลุ่มเครื่องดื่ม	ยอดรวม	14616.58	21536.12	9277.18	12258.98	22132.80
1. บริษัท เสริมสุข จำกัด (มหาชน)	9370.95	12700.98	4298.39	8402.60	11457.00	265.90
2. บริษัท ทิปโก้ฟู๊ดส์ จำกัด (มหาชน)	4000.51	6158.73	3350.76	2807.98	5588.20	500.00
3. บริษัท มาลีสามพราน จำกัด (มหาชน)	1245.12	2676.41	1628.03	1048.40	5087.60	140.00
กลุ่มน้ำมันพืช	ยอดรวม	2795.01	10911.46	4037.72	25762.00	808.61
1. บริษัท น้ำมันพืชไทย จำกัด (มหาชน)	2795.01	10911.46	4037.72	6873.74	25762.00	808.61
Mean	21040.48	33281.70	19648.69	17240.90	35064.68	1010.09
Min	284.47	552.51	192.38	358.95	478.08	109.55
Max	240760.00	365003.00	235430.00	129573.00	389251.00	7742.94
S.D	57087.73	87166.28	56279.39	37710.43	92223.58	1902.85

ที่มา: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (2556)

ผลการศึกษา

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการดำเนินงานทางการเงิน และเพื่อวิเคราะห์ปัจจัยผลการดำเนินงานทางการเงินที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา คือ อุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่มที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) จำนวนรวมทั้งสิ้น 18 บริษัท จากข้อมูลงบการเงินรายไตรมาส ตั้งแต่ไตรมาสที่ 1 ของปี พ.ศ. 2543 ถึงไตรมาสที่ 4 ของปี พ.ศ. 2554 ผลการศึกษา มีดังนี้

การเปรียบเทียบผลการดำเนินงานทางการเงิน

การเปรียบเทียบผลการดำเนินงานทางการเงินของอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม จะพิจารณาเปรียบเทียบระหว่าง 2 ช่วงเวลา คือ ช่วงเวลาปี พ.ศ. 2543-2548 และช่วงเวลาปี พ.ศ. 2549-2554 โดยพิจารณาตามลักษณะการประกอบธุรกิจ ซึ่งประกอบด้วย ภาพรวมทุกกลุ่มอุตสาหกรรม กลุ่มอาหาร กลุ่มเครื่องดื่ม และกลุ่มน้ำมันพืช จากผลการดำเนินงานทางการเงินทั้ง 4 ด้าน โดยมีผลการศึกษา ดังนี้

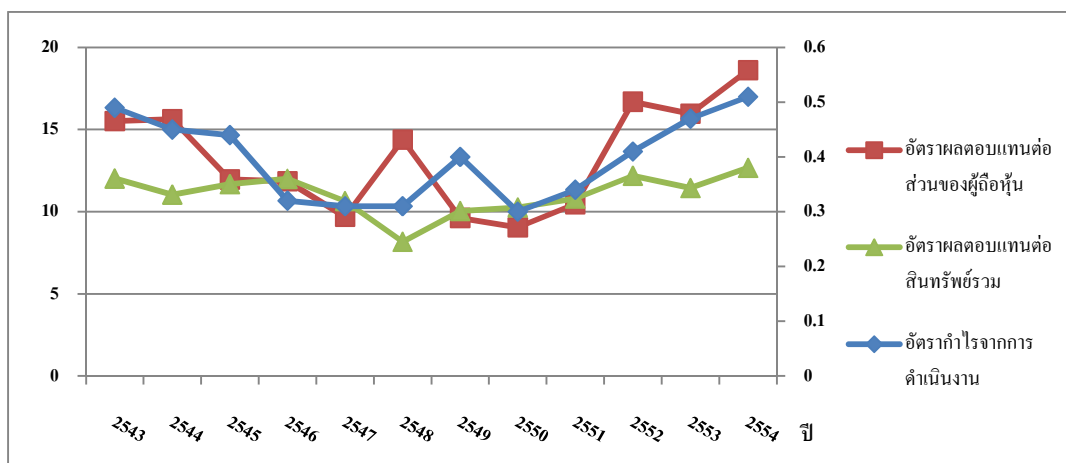
ผลการดำเนินงานทางการเงินของภาพรวมทุกกลุ่มอุตสาหกรรม

การพิจารณาผลการดำเนินงานทางการเงินของภาพรวมทุกกลุ่มอุตสาหกรรม และผลการทดสอบ Paired samples t-test แสดงได้ตามตารางที่ 6 ซึ่งมีรายละเอียดผลการดำเนินงานทางการเงินในแต่ละด้าน ดังนี้

1. ด้านความสามารถในการทำกำไร

เมื่อพิจารณาความสามารถในการทำกำไรของภาพรวมทุกกลุ่มอุตสาหกรรม พบว่าอัตรากำไรจากการดำเนินงาน อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมในช่วงเวลาปี พ.ศ. 2549-2554 มีค่าเพิ่มขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเวลาปี พ.ศ. 2543-2548 (ภาพที่ 3) และผลการทดสอบ Paired samples t-test ในตารางที่ 6 พบว่า อัตราส่วนกำไรการดำเนินงาน และอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมในช่วงปี 2549-2554 มากกว่าช่วงเวลาปี พ.ศ. 2543-2548 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยรวมจะเห็นได้ว่าความสามารถในการทำกำไรของทุกกลุ่ม

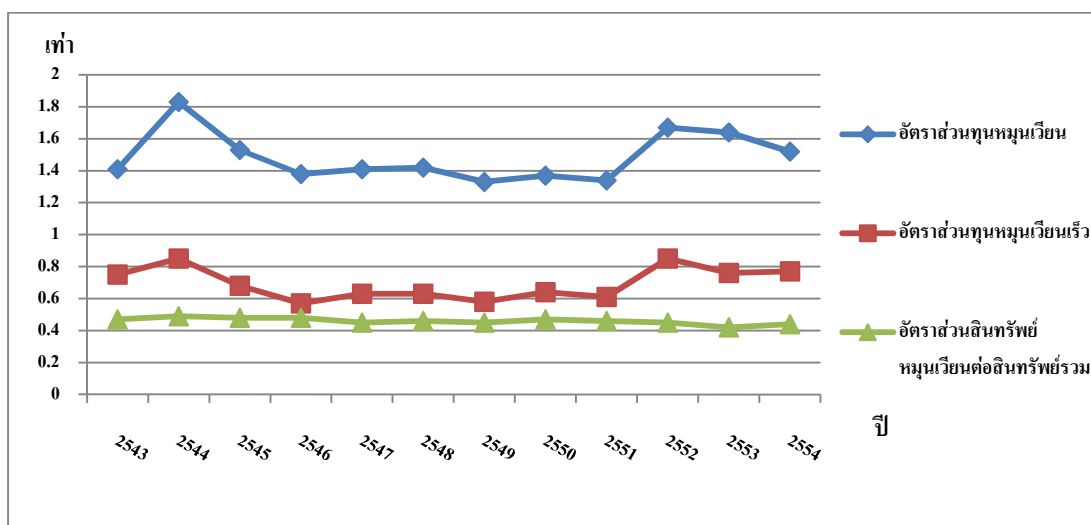
อุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น ส่วนหนึ่งเนื่องจากการขยายตัวของรายได้จากการขายและการบริการ ประกอบกับการบริหารค่าใช้จ่ายในการขายและการบริการที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ภาพที่ 3 ผลการดำเนินงานทางการเงินด้านความสามารถในการทำกำไรของภาพรวมทุกกลุ่มอุตสาหกรรม

2. ด้านสภาพคล่อง

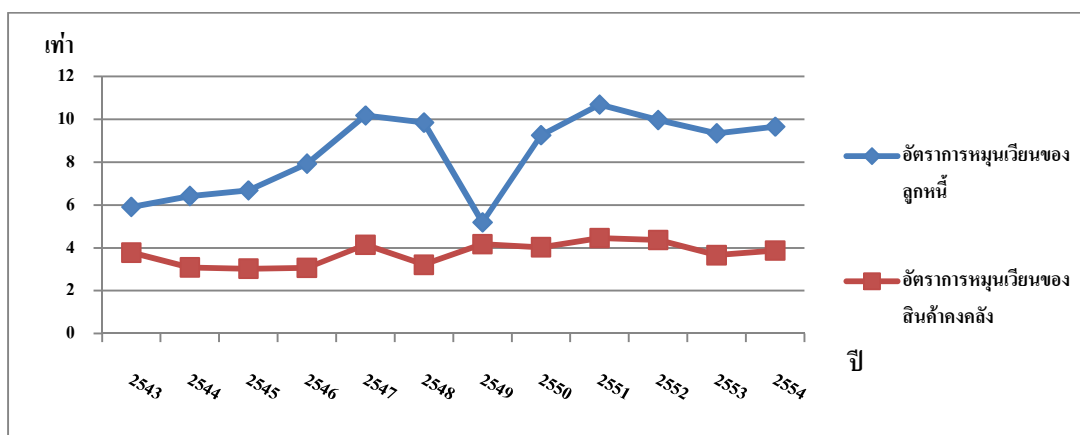
เมื่อพิจารณาสภาพคล่องของภาพรวมทุกกลุ่มอุตสาหกรรม พบว่า อัตราส่วนสินทรัพย์หมุนเวียนต่อสินทรัพย์รวมมีค่าลดลงในช่วงเวลาปี พ.ศ. 2549-2554 ส่วนอัตราส่วนทุนหมุนเวียนและอัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็วไม่แตกต่างกัน (ภาพที่ 4) และผลการทดสอบ Paired samples t-test ในตารางที่ 6 พบว่า อัตราส่วนสินทรัพย์หมุนเวียนต่อสินทรัพย์รวมในช่วงปี 2543-2548 มากกว่าช่วง 2549-2554 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยรวมจะเห็นได้ว่าสภาพคล่องของภาพรวมทุกกลุ่มอุตสาหกรรมลดลง เนื่องจากการลงทุนเพิ่มในส่วนของเครื่องจักรเพื่อขยายกำลังการผลิต การขยายโรงงานและสาขาของกิจการ

ภาพที่ 4 ผลการดำเนินงานทางการเงินด้านสภาพคล่องของภาพรวมทุกกลุ่มอุตสาหกรรม

3. ด้านความสามารถในการบริหารสินทรัพย์

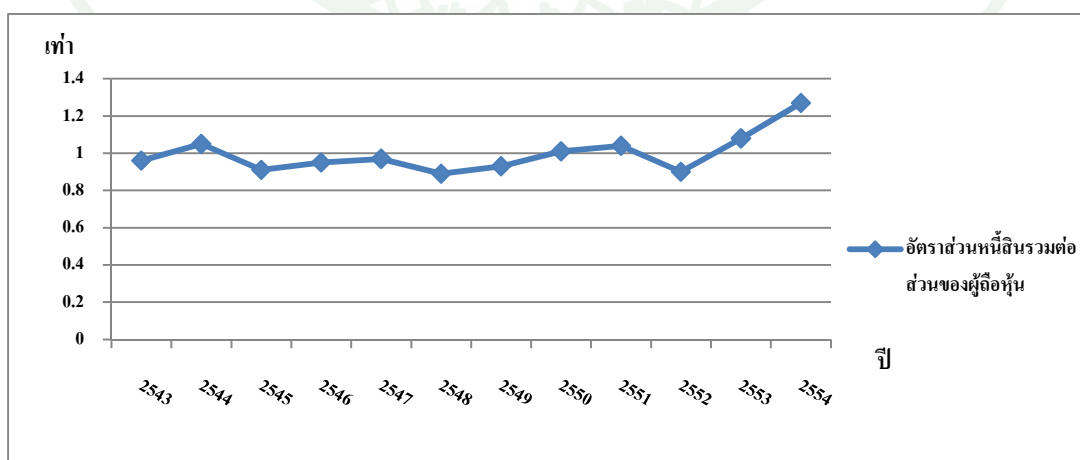
เมื่อพิจารณาความสามารถในการบริหารสินทรัพย์ของภาพรวมทุกกลุ่มอุตสาหกรรมพบว่า อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ และอัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงคลังในช่วงเวลาปี พ.ศ. 2549-2554 มีค่าเพิ่มขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเวลาปี พ.ศ. 2543-2548 (ภาพที่ 5) และผลการทดสอบ Paired samples t-test ในตารางที่ 6 พบว่า อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ และอัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงคลังไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยรวมจะเห็นได้ว่าความสามารถในการบริหารสินทรัพย์ของภาพรวมทุกกลุ่มอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น เนื่องจาก ลูกหนี้ค้างส่วนใหญ่เป็นลูกหนี้ที่ค้างค้างชำระระยะสั้นและชำระตรงตามเวลา ขณะเดียวกันก็มีการจำหน่ายสินค้าคงคลังออกไปได้ในราคาที่เหมาะสมกับภาวะของตลาด พร้อมทั้งมีการบริหารสินค้าคงคลังได้อย่างมีประสิทธิภาพและอยู่ในระดับที่เหมาะสม สามารถรองรับความต้องการของลูกค้าได้ตลอดเวลาและรวดเร็ว

ภาพที่ 5 ผลการดำเนินงานทางการเงินด้านความสามารถในการบริหารสินทรัพย์ของภาพรวม
ทุกกลุ่มอุตสาหกรรม

4. ด้านการวัดภาระหนี้สิน

เมื่อพิจารณาการวัดภาระหนี้สินของภาพรวมทุกกลุ่มอุตสาหกรรม พบว่า อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้นในช่วงเวลาปี พ.ศ. 2549-2554 มีค่าเพิ่มสูงขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเวลาปี พ.ศ. 2543-2548 (ภาพที่ 6) และผลการทดสอบ Paired samples t-test ในตารางที่ 6 พบว่า อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้นไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยจะเห็นได้ว่าภาระหนี้สินของภาพรวมทุกกลุ่มอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น เนื่องจาก เจ้าหนี้การค้าของบริษัทเพิ่มสูงขึ้น นอกจากนี้ยังมีเงินเบิกเกินบัญชีและเงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน

ภาพที่ 6 ผลการดำเนินงานทางการเงินด้านการวัดภาระหนี้สินของภาพรวมทุกกลุ่มอุตสาหกรรม

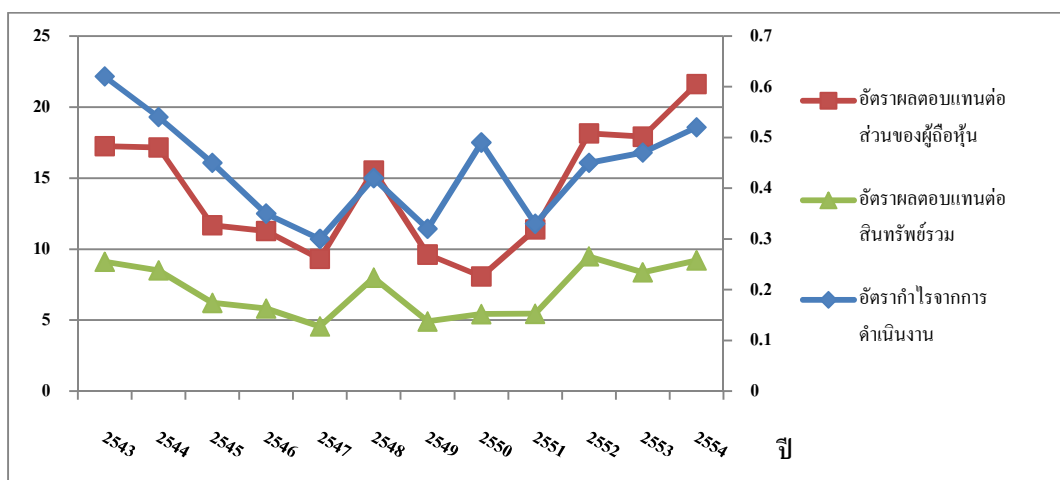
สรุปภาพรวมทุกกลุ่มอุตสาหกรรมมีความสามารถในการทำกำไรเพิ่มสูงขึ้น เมื่อพิจารณาจากอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม จากความสามารถในการบริหารสินค้าคงคลังและการบริหารลูกหนี้ที่มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น โดยมีอัตราส่วนที่เพิ่มขึ้นในช่วงเวลาปี พ.ศ. 2549-2554 เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเวลาปี พ.ศ. 2543-2548 ได้แก่ อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ และอัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง แต่ความสามารถในการทำกำไรของภาพรวมทุกกลุ่มอุตสาหกรรมลดลง เนื่องจาก ภาระหนี้สินที่เพิ่มขึ้นจากอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้นมีค่ามากขึ้น และอัตราสินทรัพย์หมุนเวียนต่อสินทรัพย์รวมลดลง

ผลการดำเนินงานทางการเงินของกลุ่มอาหาร

การพิจารณาผลการดำเนินงานทางการเงินของกลุ่มอาหาร และผลการทดสอบ Paired samples t-test แสดงได้ตามตารางที่ 7 ซึ่งมีรายละเอียดผลการดำเนินงานทางการเงินในแต่ละด้าน ดังนี้

1. ด้านความสามารถในการทำกำไร

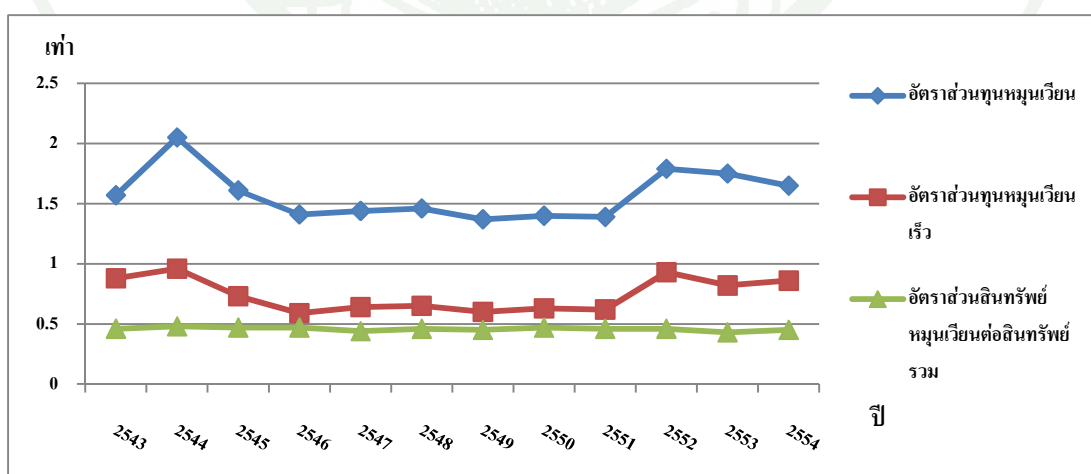
เมื่อพิจารณาความสามารถในการทำกำไรของกลุ่มอาหาร พบว่า อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมในช่วงเวลาปี พ.ศ. 2549-2554 มีค่าเพิ่มขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเวลาปี พ.ศ. 2543-2548 (ภาพที่ 7) และผลการทดสอบ Paired samples t-test ในตารางที่ 7 พบว่า อัตรากำไรจากการดำเนินงาน และอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมในช่วงเวลาปี 2549-2554 มากกว่าช่วงเวลาปี พ.ศ. 2543-2548 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยรวมจะเห็นได้ว่าความสามารถในการทำกำไรของกลุ่มอาหารเพิ่มขึ้น ส่วนหนึ่งเนื่องจากการขยายตัวของรายได้จากการขายและการบริการ จากการจัดกิจกรรมทางการตลาดเพื่อส่งเสริมยอดขาย และการขยายตลาดแหล่งใหม่

ภาพที่ 7 ผลการดำเนินงานทางการเงินด้านความสามารถในการทำกำไรของกลุ่มอาหาร

2. ด้านสภาพคล่อง

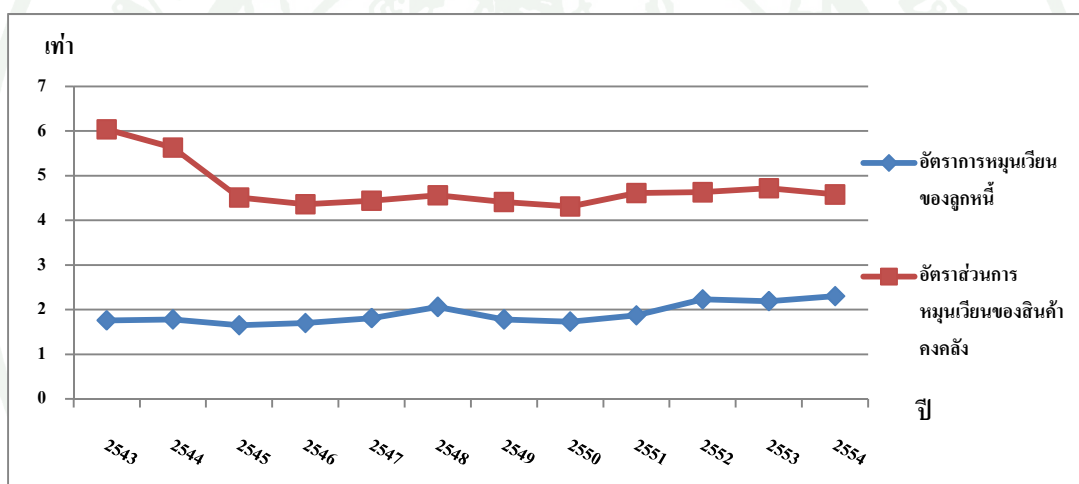
เมื่อพิจารณาสภาพคล่องของกลุ่มอาหาร พบว่า อัตราส่วนทุนหมุนเวียนในช่วงเวลาปี พ.ศ. 2549-2554 มีค่าเพิ่มขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเวลาปี พ.ศ. 2543-2548 (ภาพที่ 8) และผลการทดสอบ Paired samples t-test ในตารางที่ 7 พบว่า อัตราส่วนสินทรัพย์หมุนเวียนต่อสินทรัพย์รวมในช่วงเวลาปี พ.ศ. 2549-2554 มากกว่าช่วงเวลาปี พ.ศ. 2543-2548 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจาก ส่วนหนี้สินหมุนเวียนที่ลดลง ในขณะที่ทรัพย์สินหมุนเวียนในอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น

ภาพที่ 8 ผลการดำเนินงานทางการเงินด้านสภาพคล่องของกลุ่มอาหาร

3. ด้านความสามารถในการบริหารสินทรัพย์

เมื่อพิจารณาความสามารถในการบริหารสินทรัพย์ พบว่า อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ในช่วงเวลาปี พ.ศ. 2549-2554 มีค่าเพิ่มขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเวลาปี พ.ศ. 2543-2548 (ภาพที่ 9) และผลการทดสอบ Paired samples t-test ในตารางที่ 7 พบว่า อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ และอัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงคลังไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยรวมจะเห็นได้ว่าความสามารถในการบริหารสินทรัพย์ของกลุ่มอาหารเพิ่มขึ้น จากการบริหารลูกหนี้ที่มีประสิทธิภาพ เนื่องจาก ลูกหนี้การค้าส่วนใหญ่มีการชำระหนี้การค้าตรงตามกำหนด ส่วนการบริหารสินค้าคงคลังไม่มีประสิทธิภาพ จากอัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงคลังค่าลดลงในช่วงเวลาปี พ.ศ. 2549-2554 เนื่องจากสินค้าคงเหลือเพิ่มขึ้น

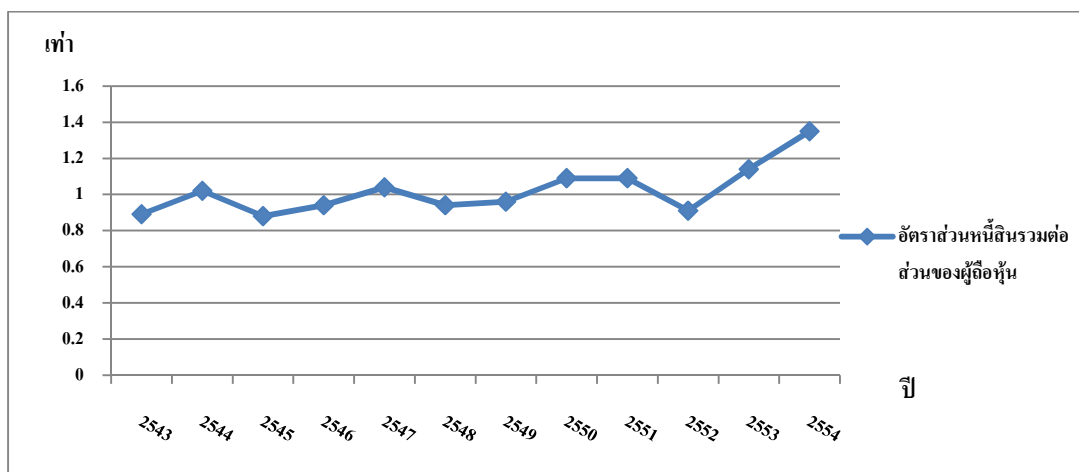

ภาพที่ 9 ผลการดำเนินงานทางการเงินด้านความสามารถในการบริหารสินทรัพย์ของกลุ่มอาหาร

4. ด้านการวัดภาระหนี้สิน

เมื่อพิจารณาการวัดภาระหนี้สินของกลุ่มอาหารจากอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น พบว่า อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้นในช่วงเวลาปี พ.ศ. 2549-2554 มีค่าเพิ่มสูงขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเวลาปี พ.ศ. 2543-2548 (ภาพที่ 10) และผลการทดสอบ Paired samples t-test ในตารางที่ 7 พบว่า อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้นไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

โดยการเพิ่มขึ้นของอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น เนื่องจาก ยอดหนี้จากรายการเจ้าหนี้การค้าเพิ่มขึ้น จากการขยายตัวของกิจการ ส่งผลให้กลุ่มอาหารมีโครงสร้างทางการเงินที่อ่อนแอลง

ภาพที่ 10 ผลการดำเนินงานทางการเงินด้านการวัดภาระหนี้สินของกลุ่มอาหาร

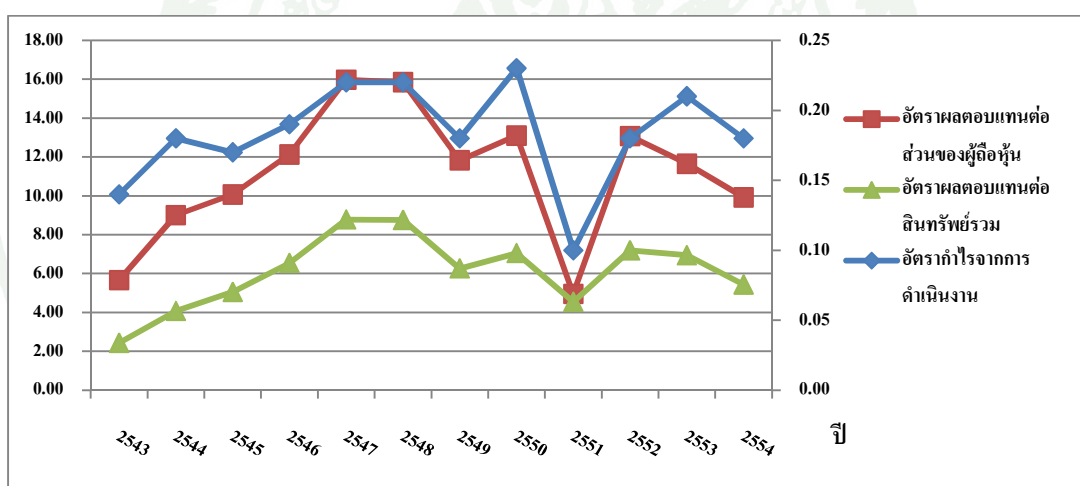
สรุปกลุ่มอาหารมีความสามารถในการทำกำไรเพิ่มสูงขึ้น เมื่อพิจารณาจากอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม จากผลการดำเนินงานด้านสภาพคล่องที่ดีขึ้น และความสามารถในการบริหารลูกหนี้ที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยอัตราส่วนที่เพิ่มขึ้นในช่วงเวลาปี พ.ศ. 2549-2554 เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเวลาปี พ.ศ. 2543-2548 ได้แก่ อัตราส่วนทุนหมุนเวียน อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ และกลุ่มอาหารมีความสามารถในการทำกำไรที่ลดลงจากการอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้นที่เพิ่มสูงขึ้น และการบริหารสินค้าคงคลังที่ไม่มีประสิทธิภาพจากอัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงคลังที่ลดลง

ผลการดำเนินงานทางการเงินของกลุ่มเครื่องดื่ม

การพิจารณาผลการดำเนินงานทางการเงินของกลุ่มเครื่องดื่ม และผลการทดสอบ Paired samples t-test แสดงได้ตามตารางที่ 8 ซึ่งมีรายละเอียดผลการดำเนินงานทางการเงินในแต่ละด้าน ดังนี้

1. ด้านความสามารถในการทำกำไร

เมื่อพิจารณาความสามารถในการทำกำไรของกลุ่มเครื่องดื่ม พบว่า อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมในช่วงเวลาปี พ.ศ. 2549-2554 มีค่าเพิ่มขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเวลาปี พ.ศ. 2543-2548 (ภาพที่ 11) และผลการทดสอบ Paired samples t-test ในตารางที่ 8 พบว่า อัตรากำไรจากการดำเนินงาน อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น และอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยรวมจะเห็นได้ว่าความสามารถในการทำกำไรของกลุ่มเครื่องดื่มเพิ่มขึ้นเนื่องจาก ยอดขายที่เพิ่มขึ้นจากการขยายกำลังการผลิต ทำให้กิจการสามารถผลิตสินค้าจำหน่ายได้มากขึ้นตามความต้องการของลูกค้า ส่วนอัตรากำไรจากการดำเนินงาน และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นมีค่าลดลงในช่วงเวลาปี พ.ศ. 2549-2554 เนื่องจาก เกิดจากการขาดทุนในบริษัทร่วม ประกอบกับกิจการได้รับผลกระทบจากการขาดแคลนวัตถุดิบในการผลิตและต้นทุนของวัตถุดิบที่เพิ่มสูงขึ้น และยังได้รับผลกระทบจากการแข็งค่าของเงินบาท

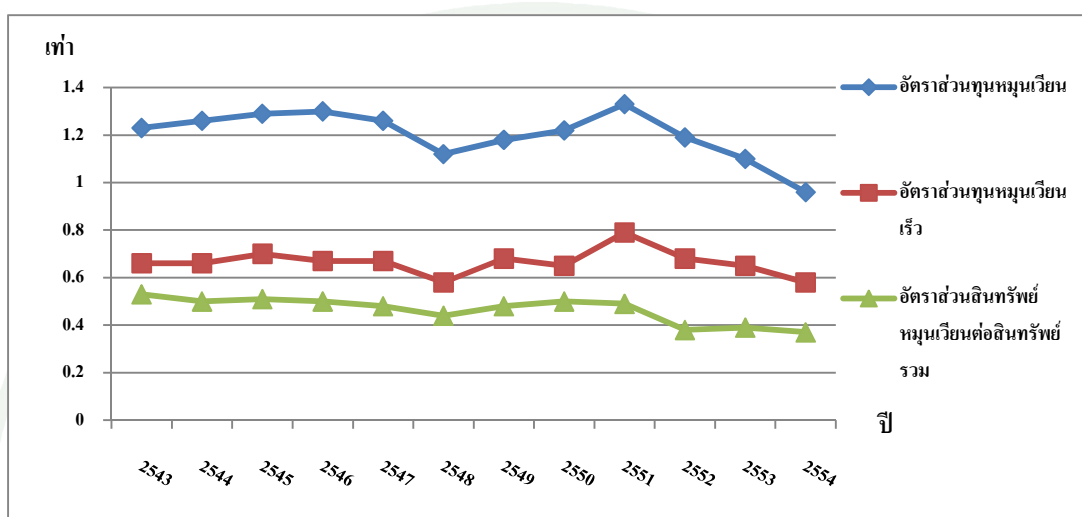

ภาพที่ 11 ผลการดำเนินงานทางการเงินด้านความสามารถในการทำกำไรของกลุ่มเครื่องดื่ม

2. ด้านสภาพคล่อง

เมื่อพิจารณาสภาพคล่องของกลุ่มเครื่องดื่ม พบว่า อัตราส่วนหมุนเวียนเร็วในช่วงเวลาปี พ.ศ. 2549-2554 มีค่าเพิ่มขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเวลาปี พ.ศ. 2543-2548 (ภาพที่ 12) และผลการทดสอบ Paired samples t-test ในตารางที่ 8 พบว่า อัตราส่วนสินทรัพย์หมุนเวียนต่อ

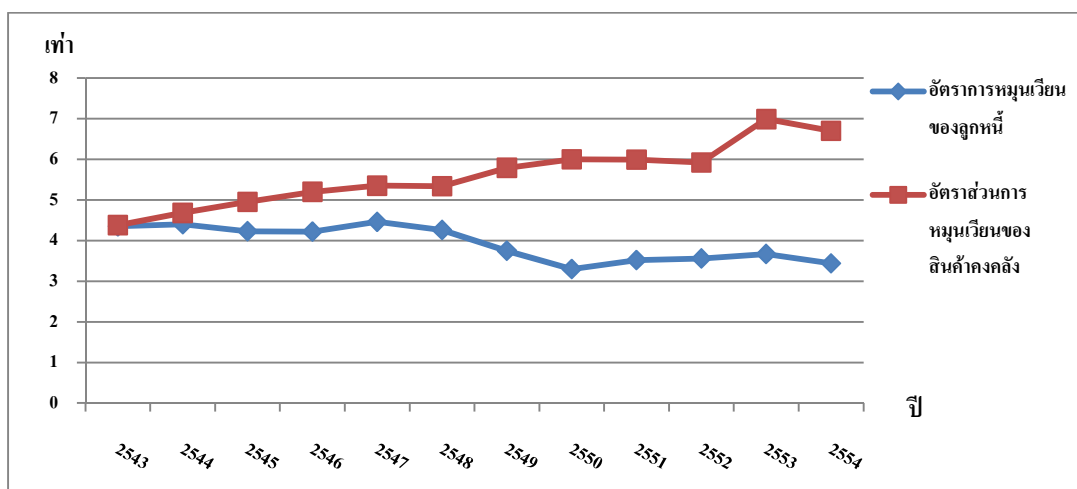
สินทรัพย์รวมในช่วงเวลาปี 2543-2548 มากกว่าช่วงเวลาปี พ.ศ. 2549-2554 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยรวมจะเห็นได้สภาพคล่องของกลุ่มเครื่องดื่มนลดลง เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของเงินกู้ระยะสั้นเพื่อซื้อวัตถุดิบและการผลิตสินค้า และการลงทุนในเครื่องจักรใหม่เพื่อทดแทนเครื่องจักรเดิมบางส่วน และการซื้อกรรมสิทธิ์อาคารสิ่งปลูกสร้าง

ภาพที่ 12 ผลการดำเนินงานทางการเงินด้านสภาพคล่องของกลุ่มเครื่องดื่มน

3. ด้านความสามารถในการบริหารสินทรัพย์

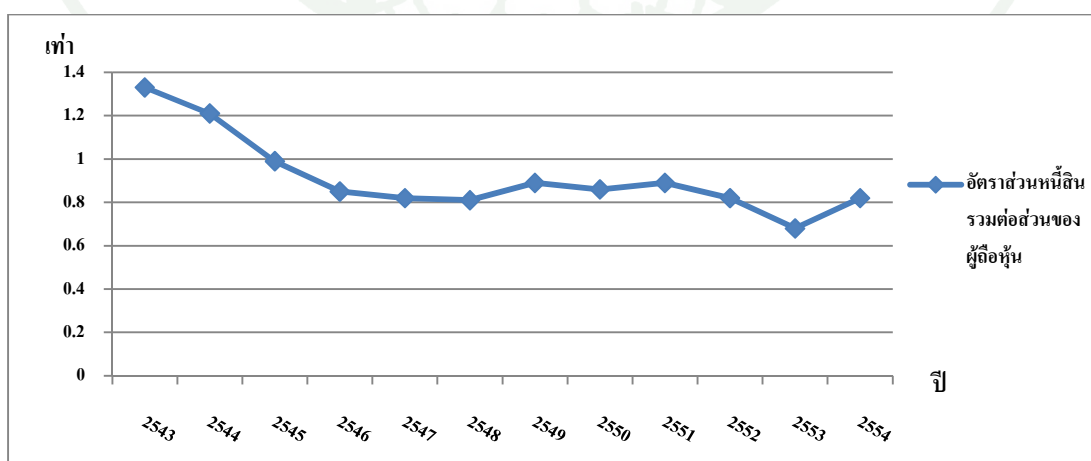
เมื่อพิจารณาความสามารถในการบริหารสินทรัพย์ของกลุ่มเครื่องดื่มน พบว่า อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงคลังมีค่าเพิ่มขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเวลาปี พ.ศ. 2543-2548 ส่วนอัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ในช่วงเวลาปี พ.ศ. 2549-2554 มีค่าลดลงเมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเวลาปี พ.ศ. 2543-2548 (ภาพที่ 13) และผลการทดสอบ Paired samples t-test ในตารางที่ 8 พบว่า อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ และอัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง ในช่วงเวลาปี พ.ศ. 2549-2554 เพิ่มขึ้นมากกว่าช่วงเวลาปี พ.ศ. 2549-2554 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยอัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงคลังเพิ่มขึ้น เนื่องจากการปรับกระบวนการจัดการสินค้าคงเหลือให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และเป็นไปตามที่คาดการณ์ ส่วนอัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้การลดลง เนื่องจาก ลูกหนี้ส่วนใหญ่ของกิจการประสบกับปัญหาสภาพคล่อง และขอยืดระยะเวลาชำระหนี้บางส่วน

ภาพที่ 13 ผลการดำเนินงานทางการเงินด้านความสามารถในการบริหารสินทรัพย์ของกลุ่มเครื่องดัด

4. ด้านการวัดภาระหนี้สิน

เมื่อพิจารณาการวัดภาระหนี้สินของกลุ่มเครื่องดัด พบว่า อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้นในช่วงเวลาปี พ.ศ. 2549-2554 มีค่าลดลงเมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเวลาปี พ.ศ. 2543-2548 (ภาพที่ 14) และผลการทดสอบ Paired samples t-test ในตารางที่ 8 พบว่า อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้นไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยรวมจะเห็นได้ว่าภาระหนี้สินของกลุ่มเครื่องดัดลดลงเนื่องจาก หนี้สินรวมลดลง

ภาพที่ 14 ผลการดำเนินงานทางการเงินด้านการวัดภาระหนี้สินของกลุ่มเครื่องดัด

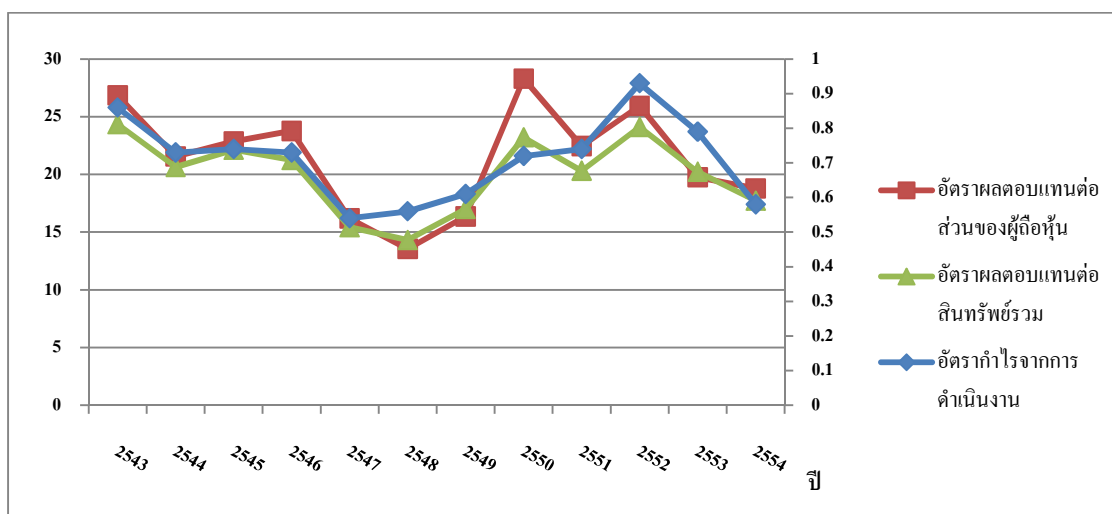
สรุปกลุ่มเครื่องดื่มน้ำมีความสามารถในการทำกำไร เมื่อพิจารณาจากอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม จากการบริหารสินค้ำคงคลังที่มีประสิทธิภาพ และการมีโครงสร้างทางการเงินที่เข้มแข็งจากการมีภาระหนี้สินที่ลดลง ซึ่งอัตราส่วนที่เพิ่มขึ้นในช่วงเวลาปี พ.ศ. 2549-2554 เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเวลาปี พ.ศ. 2543-2548 ได้แก่ อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว และอัตรากาไรหมุนเวียนของสินค้ำคงคลัง แต่ความสามารถในการทำกำไรของกลุ่มเครื่องดื่มน้ำลดลง เนื่องจาก การบริหารลูกหนี้ที่ไม่มีประสิทธิภาพจากอัตรากาไรหมุนเวียนของลูกหนี้ที่ลดลง อัตราส่วนทุนหมุนเวียนและอัตราส่วนสินทรัพย์หมุนเวียนต่อสินทรัพย์รวมที่ลดลง

ผลการดำเนินงานทางการเงินของกลุ่มน้ำมันพีช

การพิจารณาผลการดำเนินงานทางการเงินของกลุ่มเครื่องดื่มน้ำ และผลการทดสอบ Paired samples t-test แสดงได้ตามตารางที่ 9 ซึ่งมีรายละเอียดผลการดำเนินงานทางการเงินในแต่ละด้าน ดังนี้

1. ด้านความสามารถในการทำกำไร

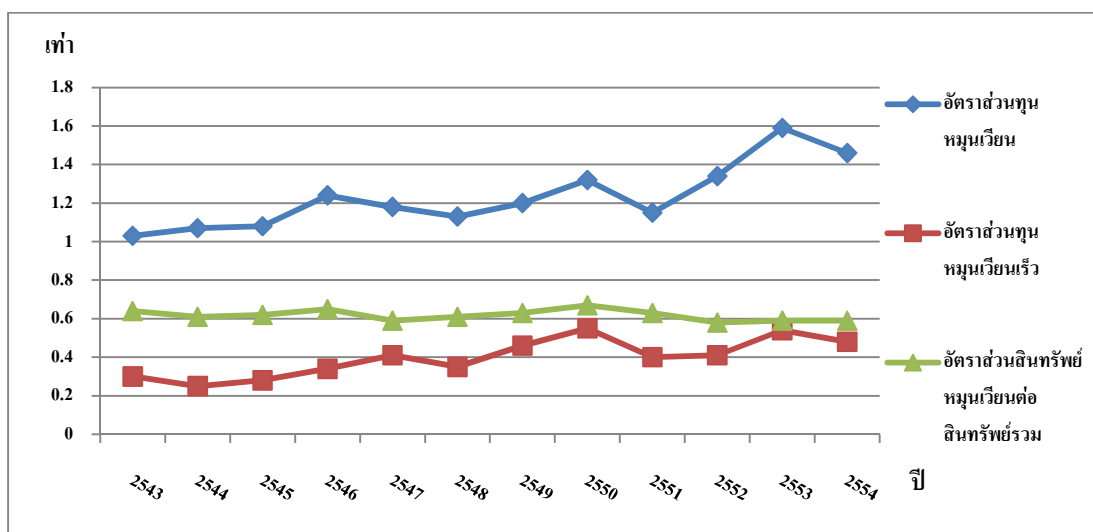
เมื่อพิจารณาความสามารถในการทำกำไรของกลุ่มน้ำมันพีช พบว่า อัตรากำไรจากการดำเนินงาน อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น และอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมในช่วงเวลาปี พ.ศ. 2549-2554 มีค่าเพิ่มขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเวลาปี พ.ศ. 2543-2548 (ภาพที่ 15) และผลการทดสอบ Paired samples t-test ในตารางที่ 9 พบว่า อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น และอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมในช่วงปี 2549-2554 มากกว่าช่วงเวลาปี พ.ศ. 2543-2548 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยรวมจะเห็นได้ว่าความสามารถในการทำกำไรของกลุ่มน้ำมันพีชเพิ่มขึ้น เนื่องจากปริมาณยอดขายที่เพิ่มสูงขึ้น รวมทั้งการปรับราคาขายเพิ่มขึ้นของทุกผลิตภัณฑ์

ภาพที่ 15 ผลการดำเนินงานทางการเงินด้านความสามารถในการทำกำไรของกลุ่มน้ำมันพืช

2. ด้านสภาพคล่อง

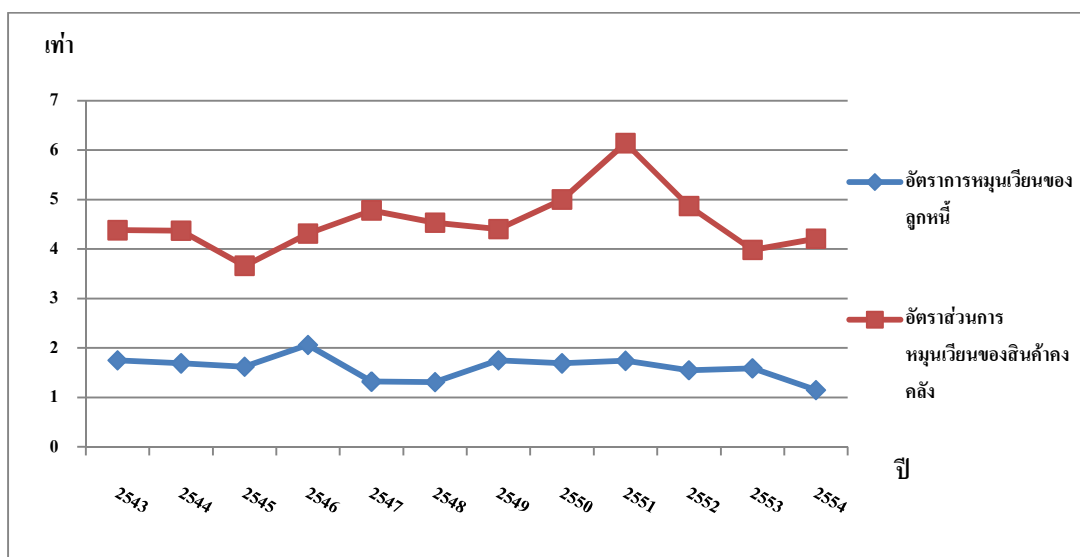
เมื่อพิจารณาด้านสภาพคล่องของกลุ่มน้ำมันพืช พบว่า อัตราส่วนทุนหมุนเวียน และ อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็วในช่วงเวลาปี พ.ศ. 2549-2554 มีค่าเพิ่มขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเวลาปี พ.ศ. 2543-2548 แต่ในช่วงเวลาปี พ.ศ. 2549-2554 อัตราส่วนสินทรัพย์หมุนเวียนต่อสินทรัพย์รวมมีค่าลดลงเมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเวลาปี พ.ศ. 2543-2548 (ภาพที่ 16) และผลการทดสอบ Paired samples t-test ในตารางที่ 9 พบว่า อัตราส่วนทุนหมุนเวียน และอัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว และอัตราส่วนสินทรัพย์หมุนเวียนต่อสินทรัพย์รวม ในช่วงเวลาปี พ.ศ. 2549-2554 มากกว่าช่วงเวลาปี พ.ศ. 2543-2548 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจาก โดยภาพรวมจะเห็นว่าสภาพคล่องของกลุ่มน้ำมันพืชเพิ่มขึ้น เนื่องจากการกำหนดปริมาณสินค้าคงคลังขั้นต่ำได้ตรงตามปริมาณความต้องการของลูกค้าและการลดลงของหนี้สินระยะสั้น

ภาพที่ 16 ผลการดำเนินงานทางการเงินด้านสภาพคล่องของกลุ่มน้ำมันพืช

3. ด้านความสามารถในการบริหารสินทรัพย์

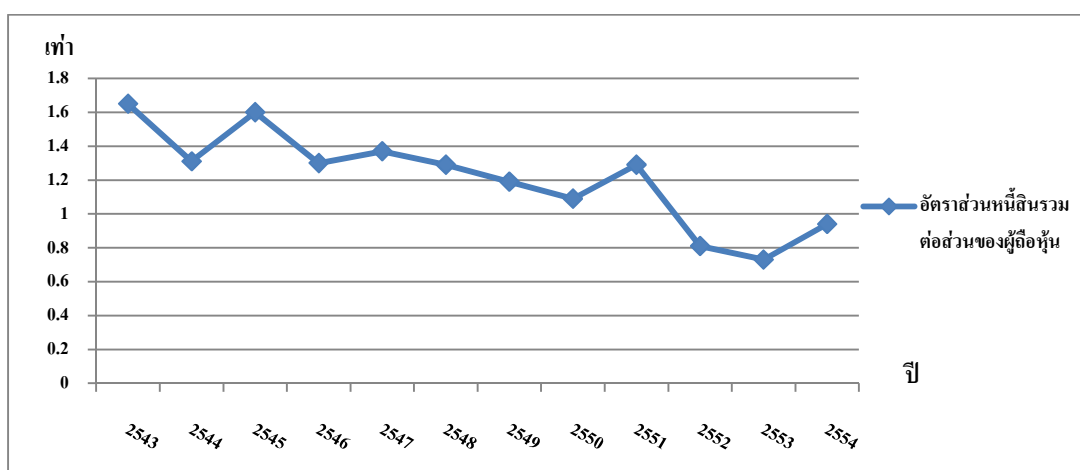
เมื่อพิจารณาความสามารถในการบริหารสินทรัพย์ของกลุ่มน้ำมันพืช พบว่า อัตราการหมุนเวียนของสินค้ำคงคลังในช่วงเวลาปี พ.ศ. 2549-2554 มีค่าเพิ่มขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเวลาปี พ.ศ. 2543-2548 และอัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้มีค่าลดลงเมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเวลาปี พ.ศ. 2543-2548 (ภาพที่ 17) และผลการทดสอบ Paired samples t-test ในตารางที่ 9 พบว่า อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ และอัตราการหมุนเวียนของสินค้ำคงคลัง ในช่วงเวลาปี พ.ศ. 2549-2554 มากกว่าช่วงเวลาปี พ.ศ. 2543-2548 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยรวมจะเห็นได้ว่ากลุ่มน้ำมันพืชมีความสามารถในการบริหารสินทรัพย์เพิ่มขึ้น เนื่องจาก การจัดเก็บวัตถุดิบและสินค้ำคงคลังให้มีปริมาณขั้นต่ำเพียงพอต่อการดำเนินธุรกิจอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งมีการปรับปริมาณสินค้ำคงคลังดังกล่าวให้มีความสอดคล้องกับแนวโน้มและระดับราคา

ภาพที่ 17 ผลการดำเนินงานทางการเงินด้านความสามารถในการบริหารสินทรัพย์ของกลุ่มน้ำมันพืช

4. ด้านการวัดภาระหนี้สิน

เมื่อพิจารณาการวัดภาระหนี้สินของกลุ่มน้ำมันพืช พบว่า อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้นในช่วงเวลาปี พ.ศ. 2549-2554 มีค่าลดลงเมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเวลาปี พ.ศ. 2543-2548 (ภาพที่ 18) และผลการทดสอบ Paired samples t-test ในตารางที่ 9 พบว่า อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้นไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โยรวมจะเห็นได้ว่าภาระหนี้สินของกลุ่มน้ำมันพืชลดลง เนื่องจาก กลุ่มน้ำมันพืชมีดอกเบียจ่ายและค่าใช้จ่ายทางการเงินลดลง ประกอบกับได้รับเงินจากการใช้สิทธิซื้อหุ้นทำให้สามารถชำระคืนเงินกู้ยืมจากสถาบัน หนี้สินที่ก่อให้เกิดดอกเบียโดยรวมจึงลดลง

ภาพที่ 18 ผลการดำเนินงานทางการเงินด้านการวัดภาระหนี้สินของกลุ่มน้ำมันพืช

สรุปกลุ่มน้ำมันพืชมีความสามารถในการทำกำไร เมื่อพิจารณาจากอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม จากผลการดำเนินงานด้านสภาพคล่องที่เพิ่มขึ้น และความสามารถในการบริหารสินค้าน้ำตาลที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น และการมีโครงสร้างทางการเงินที่เข้มแข็งจากอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้นที่ลดลง ซึ่งอัตราส่วนที่เพิ่มขึ้นในช่วงเวลาปี พ.ศ. 2549-2554 เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเวลาปี พ.ศ. 2543-2548 ได้แก่ อัตราส่วนทุนหมุนเวียน อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว อัตราการหมุนเวียนของสินค้าน้ำตาล แต่ความสามารถในการทำกำไรของกลุ่มน้ำมันพืชลดลง เนื่องจาก การบริหารลูกหนี้ที่ไม่มีประสิทธิภาพ และอัตราส่วนสินทรัพย์หมุนเวียนต่อสินทรัพย์รวมลดลง

ตารางที่ 6 การวิเคราะห์ความแตกต่างของผลการดำเนินงานทางการเงินระหว่างช่วงเวลาปี พ.ศ. 2543-2548 และช่วงเวลาปี พ.ศ. 2549-2554 ของภาพรวมทุกกลุ่มอุตสาหกรรม โดยการทดสอบ Paired Samples T-Test

อัตราส่วน	2543	2544	2545	2546	2547	2548	เฉลี่ย 43-49	2549	2550	2551	2552	2553	2554	เฉลี่ย 49-54	t-test	Sig. (2-tailed)
ความสามารถในการทำกำไร																
อัตรากำไรจากการดำเนินงาน	0.49	0.45	0.44	0.32	0.31	0.31	0.39	0.40	0.30	0.34	0.41	0.47	0.51	0.41	-2.19	0.030**
อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	15.52	15.63	11.96	11.85	9.69	14.39	13.17	9.62	9.05	10.5	16.70	16.00	18.6	13.40	-0.54	0.591
อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม	12.02	11.04	11.68	12.00	10.65	8.17	10.93	10.00	10.30	10.8	12.2	11.4	12.7	11.20	-2.95	0.004***
สภาพคล่อง																
อัตราส่วนทุนหมุนเวียน	1.41	1.83	1.53	1.38	1.41	1.42	1.49	1.33	1.37	1.34	1.67	1.64	1.52	1.48	-1.49	0.137
อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว	0.75	0.85	0.68	0.57	0.63	0.63	0.69	0.58	0.64	0.61	0.85	0.76	0.77	0.70	-0.49	0.628
อัตราส่วนสินทรัพย์หมุนเวียนต่อสินทรัพย์รวม	0.47	0.49	0.48	0.48	0.45	0.46	0.47	0.45	0.47	0.46	0.45	0.42	0.44	0.45	-3.61	0.000***
การวัดภาระหนี้สิน																
อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	0.96	1.05	0.91	0.95	0.97	0.89	0.95	0.93	1.01	1.04	0.90	1.08	1.27	1.04	0.81	0.419
การบริหารสินทรัพย์																
อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้	5.91	6.42	6.68	7.93	10.18	9.85	7.83	5.19	9.26	10.7	9.97	9.35	9.66	9.02	-1.36	0.177
อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง	3.78	3.09	3.03	3.07	4.14	3.21	3.39	4.17	4.03	4.46	4.37	3.66	3.87	4.09	-1.02	0.308

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 90%, **มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 95%, ***มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 99%

ที่มา: จากการคำนวณ

ตารางที่ 7 การวิเคราะห์ความแตกต่างของผลการดำเนินงานทางการเงินระหว่างช่วงเวลาปี พ.ศ. 2543-2548 และช่วงเวลาปี พ.ศ. 2549-2554 ของกลุ่มอาหาร โดยการทดสอบ Paired Samples T-Test

อัตราส่วน	2543	2544	2545	2546	2547	2548	เฉลี่ย 43-49	2549	2550	2551	2552	2553	2554	เฉลี่ย 49-54	t-test	Sig. (2-tailed)
ความสามารถในการทำกำไร																
อัตรากำไรจากการดำเนินงาน	0.62	0.54	0.45	0.35	0.3	0.42	0.45	0.32	0.49	0.33	0.45	0.47	0.52	0.43	-1.69	0.093*
อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	17.24	17.16	11.68	11.27	9.31	15.52	13.7	9.62	8.08	11.4	18.2	17.9	21.6	14.5	0.40	0.688
อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม	9.10	8.50	6.22	5.82	4.57	7.99	7.03	4.91	5.43	5.45	9.48	8.36	9.20	7.14	-2.03	0.045**
สภาพคล่อง																
อัตราส่วนทุนหมุนเวียน	1.57	2.05	1.61	1.41	1.44	1.46	1.59	1.37	1.40	1.39	1.79	1.75	1.65	1.56	-1.11	0.271
อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว	0.88	0.96	0.73	0.59	0.64	0.65	0.74	0.6	0.63	0.62	0.93	0.82	0.86	0.74	-0.01	0.924
อัตราส่วนสินทรัพย์หมุนเวียน																
ต่อสินทรัพย์รวม	0.46	0.48	0.47	0.47	0.44	0.46	0.46	0.45	0.47	0.46	0.46	0.43	0.45	0.46	-2.68	0.009***
การวัดภาระหนี้สิน																
อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	0.89	1.02	0.88	0.94	1.04	0.94	0.95	0.96	1.09	1.09	0.91	1.14	1.35	1.09	0.48	0.631
การบริหารสินทรัพย์																
อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้	1.76	1.78	1.65	1.7	1.81	2.06	1.8	1.78	1.73	1.87	2.23	2.19	2.30	2.02	-1.02	0.308
อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง	6.04	5.63	4.51	4.36	4.44	4.56	4.92	4.41	4.31	4.61	4.63	4.72	4.58	4.54	0.28	0.781

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 90%, **มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 95%, ***มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 99%

ที่มา: จากการคำนวณ

ตารางที่ 8 การวิเคราะห์ความแตกต่างของผลการดำเนินงานทางการเงินระหว่างช่วงเวลาปี พ.ศ. 2543-2548 และช่วงเวลาปี พ.ศ. 2549-2554 ของกลุ่มเครื่องคืม โดยการทดสอบ Paired Samples T-Test

อัตราส่วน	2543	2544	2545	2546	2547	2548	เฉลี่ย เฉลี่ย 43-49	2549	2550	2551	2552	2553	2554	เฉลี่ย เฉลี่ย 49-54	t- test	Sig. (2- tailed)
ความสามารถในการทำกำไร																
อัตรากำไรจากการดำเนินงาน	0.14	0.18	0.17	0.19	0.22	0.22	0.19	0.18	0.23	0.10	0.18	0.21	0.18	0.18	-1.27	0.213
อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	5.66	9.01	10.07	12.13	15.97	15.85	11.45	11.83	13.10	4.95	13.07	11.65	9.92	10.75	-1.06	0.300
อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม	2.43	4.07	5.05	6.54	8.78	8.75	5.94	6.26	7.05	4.54	7.19	6.94	5.43	6.24	-1.14	0.265
สภาพคล่อง																
อัตราส่วนทุนหมุนเวียน	1.23	1.26	1.29	1.30	1.26	1.12	1.24	1.18	1.22	1.33	1.19	1.10	0.96	1.16	-0.54	0.594
อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว	0.66	0.66	0.70	0.67	0.67	0.58	0.66	0.68	0.65	0.79	0.68	0.65	0.58	0.67	-1.08	0.290
อัตราส่วนสินทรัพย์หมุนเวียนต่อสินทรัพย์รวม	0.53	0.50	0.51	0.50	0.48	0.44	0.50	0.48	0.50	0.49	0.38	0.39	0.37	0.44	-0.84	0.049**
การวัดภาระหนี้สิน																
อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	1.33	1.21	0.99	0.85	0.82	0.81	1.00	0.89	0.86	0.89	0.82	0.68	0.82	0.83	0.73	0.472
การบริหารสินทรัพย์																
อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้	4.35	4.40	4.23	4.22	4.46	4.26	4.32	3.75	3.30	3.52	3.56	3.67	3.44	3.54	-0.09	0.033**
อัตราส่วนการหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง	4.38	4.68	4.95	5.20	5.35	5.34	4.98	5.79	6.00	5.99	5.92	6.99	6.70	6.23	-2.58	0.015**

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 90%, **มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 95%, ***มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 99%

ที่มา: จากการคำนวณ

ตารางที่ 9 การวิเคราะห์ความแตกต่างของผลการดำเนินงานทางการเงินระหว่างช่วงเวลาปี พ.ศ. 2543-2548 และช่วงเวลาปี พ.ศ. 2549-2554 ของกลุ่มน้ำมันพืชโดยการทดสอบ Paired Samples T-Test

อัตราส่วน	2543	2544	2545	2546	2547	2548	เฉลี่ย 43-49	2549	2550	2551	2552	2553	2554	เฉลี่ย 49-54	t-test	Sig. (2-tailed)
ความสามารถในการทำกำไร																
อัตรากำไรจากการดำเนินงาน	0.86	0.73	0.74	0.73	0.54	0.56	0.69	0.61	0.72	0.74	0.93	0.79	0.58	0.73	-1.45	0.164
อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	26.86	21.56	22.87	23.77	16.19	13.55	20.80	16.40	28.30	22.50	26.00	19.8	18.80	21.9	-2.59	0.019**
อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม	24.35	20.65	22.13	21.25	15.43	14.32	19.69	17.00	23.20	20.30	24.10	20.2	17.70	20.4	-3.35	0.004***
สภาพคล่อง																
อัตราส่วนทุนหมุนเวียน	1.03	1.07	1.08	1.24	1.18	1.13	1.12	1.20	1.32	1.15	1.34	1.59	1.46	1.34	-2.19	0.043**
อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว	0.30	0.25	0.28	0.34	0.41	0.35	0.32	0.46	0.55	0.40	0.41	0.54	0.48	0.47	-2.71	0.015**
อัตราส่วนสินทรัพย์หมุนเวียน																
ต่อสินทรัพย์รวม	0.64	0.61	0.62	0.65	0.59	0.61	0.62	0.63	0.67	0.63	0.58	0.59	0.59	0.61	-2.93	0.009***
การวัดภาระหนี้สิน																
อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	1.65	1.31	1.60	1.300	1.37	1.29	1.42	1.19	1.09	1.29	0.81	0.73	0.94	1.01	-0.86	0.404
การบริหารสินทรัพย์																
อัตรากำไรหมุนเวียนของลูกหนี้	1.75	1.69	1.62	2.06	1.32	1.31	1.63	1.75	1.69	1.74	1.55	1.59	1.15	1.58	-2.48	0.024**
อัตราส่วนการหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง	4.38	4.37	3.66	4.31	4.78	4.53	4.34	4.40	5.00	6.14	4.87	3.98	4.21	4.77	-2.32	0.033**

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 90%, **มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 95%, ***มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 99%

ที่มา: จากการคำนวณ

การวิเคราะห์ปัจจัยผลการดำเนินงานทางการเงินที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไร

การศึกษาปัจจัยผลการดำเนินงานทางการเงินที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม โดยแยกพิจารณาช่วงเวลารวมปี พ.ศ. 2543-2554 ช่วงเวลาปี พ.ศ. 2543-2548 และช่วงเวลาปี พ.ศ. 2549-2554 ผลการศึกษา มีดังนี้

ผลการศึกษาเชิงสถิติ

เมื่อพิจารณาค่าสถิติพรรณนาของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาในตารางที่ 10 พบว่า ในช่วงปี พ.ศ. 2549-2554 เศรษฐกิจมีอัตราการขยายตัวลดลงกว่าช่วงปี พ.ศ. 2543-2548 และมีอัตราค่าเงินบาทที่แข็งค่ากว่าช่วงปี พ.ศ. 2543-2548 และในปี พ.ศ. 2549-2554 มีอัตราส่วนทางการเงิน ได้แก่ อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง มากกว่า ช่วงปี พ.ศ. 2543-2548 และมีอัตราส่วนทางการเงิน ได้แก่ อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น อัตราส่วนสินทรัพย์หมุนเวียนต่อสินทรัพย์รวมในปี พ.ศ. 2549-2554 น้อยกว่าช่วงปี พ.ศ. 2543-2548

ตารางที่ 10 ค่าสถิติแต่ละตัวแปรของช่วงเวลารวมปี พ.ศ. 2543-2554 ช่วงเวลาปี พ.ศ. 2543-2548 และช่วงเวลาปี พ.ศ. 2549-2554

ตัวแปร	ภาพรวมปี 2543-2554		2543-2548		2549-2554	
	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ค่าเฉลี่ย	S.D.
ROA	4.71	5.27	4.71	4.54	4.71	4.23
WAVE	24.50	13.86	12.50	6.93	12.5	6.93
DER	1.80	10.31	2.36	12.93	1.23	6.70
ART	223.17	305.16	244.31	294.50	247.39	343.92
IT	456.50	407.2	404.9	384.72	418.09	306.75
CTA	47.89	16.57	48.34	15.5	47.43	17.58
Ln(SALE)	14.59	1.55	14.37	1.49	14.81	1.58
GDPG	4.07	3.85	5.05	1.77	3.09	4.95
ERG	-1.62	6.64	1.25	6.61	-4.37	5.57

ที่มา: จากการคำนวณ

ผลการประมาณการปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไร ในช่วงเวลารวมปี พ.ศ. 2543-2554

พบว่า การประมาณค่าสมการ ROA ในช่วงเวลารวมปี พ.ศ. 2543-2554 จะใช้แบบจำลอง Fixed Effect Model เนื่องจากผลการทดสอบ Hausman Test พบว่าแบบจำลอง Fixed Effect Model มีประสิทธิภาพมากกว่า Random Effect Model ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% โดยมีค่า P-Value เท่ากับ 0.0217 ผลการศึกษา มีดังนี้

1. อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ (ART) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับความสามารถในการทำกำไร โดยกิจการเรียกเก็บเงินเชื่อจากลูกหนี้ได้เร็วมากขึ้นจะช่วยเพิ่มความสามารถในการทำกำไรได้ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานและสอดคล้องกับงานวิจัยของ Solano and Teruel (2006)

2. อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง (IT) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับความสามารถในการทำกำไร หมายความว่า ถ้ากิจการมีการลดระยะเวลาในการเก็บสินค้าและขายสินค้าให้เร็วขึ้นจะช่วยเพิ่มความสามารถในการทำกำไรได้ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานและผลลัพธ์สอดคล้องกับงานวิจัยของ Solano and Teruel (2006) และ โภคิน (2553)

3. อัตราส่วนสินทรัพย์หมุนเวียนต่อสินทรัพย์รวม (CTA) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับความสามารถในการทำกำไร หมายความว่า การลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียนที่เพิ่มสูงขึ้นสะท้อนให้เห็นว่ากิจการมีสภาพคล่องที่สูงขึ้นซึ่งจะช่วยเพิ่มความสามารถในการทำกำไรให้กับกิจการได้ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานและผลลัพธ์ที่ได้เหมือนกับงานวิจัยของ ธารากร (2553) และ สมเกียรติ (2553)

4. อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ (GDPG) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติกับความสามารถในการทำกำไร

5. อัตราอ่อนค่าของค่าเงินบาท (ERG) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับความสามารถในการทำกำไร เนื่องจากอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่มที่จดทะเบียน

ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเป็นธุรกิจที่เน้นการส่งออกซึ่งจะได้รับผลดีจากการอ่อนค่าของเงินบาท ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

6. ยอดขาย (SALE) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับความสามารถในการทำกำไร หมายความว่า กิจกรรมมีรายรับเพิ่มขึ้นจากการขายสินค้าและการเพิ่มขึ้นของยอดขายเป็นการเพิ่มโอกาสทางธุรกิจซึ่งจะช่วยเพิ่มความสามารถในการทำกำไรให้กับกิจการได้ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานและผลลัพธ์ที่ได้เหมือนกับงานวิจัยของ ธารกร (2553) กุลพงษ์ (2554) และ Shubita and Alsawalhah (2012)

ผลการประมาณการปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไร ในช่วงเวลารวมปี พ.ศ. 2543-2548

ผลการศึกษา พบว่า การประมาณค่าสมการ ROA จะใช้แบบจำลอง Random Effect Model เนื่องจากผลการทดสอบ Hausman Test พบว่าแบบจำลอง Random Effect Model มีประสิทธิภาพมากกว่า Fixed Effect Model ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% โดยมีค่า P-Value เท่ากับ 0.7143 ผลการศึกษา มีดังนี้

1. อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ (ART) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับความสามารถในการทำกำไร โดยกิจการเรียกเก็บเงินเชื่อจากลูกหนี้ได้เร็วมากขึ้นจะช่วยเพิ่มความสามารถในการทำกำไรได้ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานและสอดคล้องกับงานวิจัยของ Solano and Teruel (2006)

2. อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง (IT) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับความสามารถในการทำกำไร หมายความว่า ถ้ากิจการมีการลดระยะเวลาในการเก็บสินค้าและขายสินค้าให้เร็วขึ้นจะช่วยเพิ่มความสามารถในการทำกำไรได้ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานและผลลัพธ์สอดคล้องกับงานวิจัยของ Solano and Teruel (2006) และ โภคิน (2553)

3. ยอดขาย (SALE) ซึ่งเป็นตัวแปรควบคุมมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับความสามารถในการทำกำไร หมายความว่า กิจกรรมมีรายรับเพิ่มขึ้นจากการขายสินค้าและการเพิ่มขึ้นของยอดขายเป็นการเพิ่มโอกาสทางธุรกิจซึ่งจะช่วยเพิ่มความสามารถใน

การทำกำไรให้กับกิจการได้ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานและผลลัพธ์ที่ได้เหมือนกับงานวิจัยของ ธารากร (2553) กุลพงษ์ (2554) และ Shubita and Alsawalhah (2012)

ผลการประมาณการปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไร ในช่วงเวลารวมปี พ.ศ. 2549-2554

ผลการศึกษา พบว่า การประมาณค่าสมการ ROA จะใช้แบบจำลอง Random Effect Model เนื่องจากผลการทดสอบ Hausman Test พบว่าแบบจำลอง Random Effect Model มีประสิทธิภาพมากกว่า Fixed Effect Model ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% โดยมีค่า P-Value เท่ากับ 0.3313 ผลการศึกษามีดังนี้

1. อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ (ART) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับความสามารถในการทำกำไร โดยกิจการเรียกเก็บเงินเชื่อจากลูกหนี้ได้เร็วมากขึ้นจะช่วยเพิ่มความสามารถในการทำกำไรได้ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานและสอดคล้องกับงานวิจัยของ Solano and Teruel (2006)

2. อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง (IT) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับความสามารถในการทำกำไร หมายความว่า ถ้ากิจการมีการลดระยะเวลาในการเก็บสินค้าและขายสินค้าให้เร็วขึ้นจะช่วยเพิ่มความสามารถในการทำกำไรได้ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานและผลลัพธ์สอดคล้องกับงานวิจัยของ Solano and Teruel (2006) และ โกคิน (2553)

3. อัตราส่วนสินทรัพย์หมุนเวียนต่อสินทรัพย์รวม (CTA) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมในช่วงเวลารวมปี พ.ศ. 2543-2554 และช่วงเวลาปี พ.ศ. 2549-2554 หมายความว่า การลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียนที่เพิ่มสูงขึ้นสะท้อนให้เห็นว่ากิจการมีสภาพคล่องที่สูงขึ้นจะช่วยเพิ่มความสามารถในการทำกำไรให้กับกิจการได้ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานและผลลัพธ์ที่ได้เหมือนกับงานวิจัยของ ธารากร (2553) และ สมเกียรติ (2553)

4. อัตราอ่อนค่าของค่าเงินบาท (ERG) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมในช่วงเวลารวมปี พ.ศ. 2543-2554 และช่วงเวลาปี พ.ศ.

2549-2554 เนื่องจากอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่มที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) เป็นธุรกิจที่เน้นการส่งออกซึ่งจะได้รับผลดีจากการอ่อนค่าของเงินบาท ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

5. ยอดขาย (SALE) เป็นตัวแปรควบคุมมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมในทุกช่วงเวลา หมายความว่า กิจกรรมมีรายรับเพิ่มขึ้นจากการขายสินค้าและการเพิ่มโอกาสทางธุรกิจจากการเพิ่มขึ้นของยอดขายซึ่งจะช่วยเพิ่มความสามารถในการทำกำไรให้กับกิจการได้ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานและผลลัพธ์ที่ได้เหมือนกับงานวิจัยของ ธารากร (2553) กุลพงษ์ (2554) และ Shubita and Alsawalhah (2012)

เปรียบเทียบช่วงเวลาปี พ.ศ. 2543-2548 และช่วงเวลาปี พ.ศ. 2549-2554

ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของทั้ง 2 ช่วงเวลา คือ อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ (ART) และอัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง (IT) โดยอัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้และอัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงคลังส่งผลกระทบต่อความสามารถในการทำกำไรมีค่ามากกว่าในช่วงเวลาปี พ.ศ. 2549-2554 เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเวลาปี พ.ศ. 2543-2548 จากค่าสัมประสิทธิ์ที่เพิ่มขึ้น และพบว่า ปัจจัยอัตราการอ่อนค่าของค่าเงินบาท (ERG) และอัตราส่วนสินทรัพย์หมุนเวียนต่อสินทรัพย์รวม (CTA) มีอิทธิพลทางบวกต่อความสามารถในการทำกำไรของอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่มในช่วงปี พ.ศ. 2549-2554 แต่ไม่มีนัยสำคัญในการอธิบายความสามารถในการทำกำไรในช่วงปี พ.ศ. 2543-2548 แสดงให้เห็นว่า ในช่วงหลังปี พ.ศ. 2549 ธุรกิจกลุ่มอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่มควรให้ความสำคัญเพิ่มขึ้นกับการแข็งค่าของค่าเงินบาท การบริหารสินทรัพย์หมุนเวียนโดยรวม และการบริหารสินค้าคงคลัง

ตารางที่ 11 ความสัมพันธ์ของแต่ละตัวแปรทั้ง 3 ช่วงเวลา ประกอบด้วย ช่วงเวลารวมปี พ.ศ. 2543-2554 ช่วงเวลาปี พ.ศ. 2543-2548 และช่วงเวลาปี พ.ศ. 2549-2554

	ROA								
	ภาพรวม 2543-2554			2543-2548			2549-2554		
	Coef.	t	P> t	Coef.	z	P> z	Coef.	z	P> z
WAVE	-0.0007	-0.05	0.958	-0.1009	-3.32	0.001***	0.1307	5.57	0.000***
DER	0.0009	0.07	0.942	0.0002	0.02	0.988	-0.0002	-0.01	0.994
ART	0.0032	3.74	0.000***	0.0027	2.16	0.031**	0.0034	3.32	0.001***
IT	0.0026	5.67	0.000***	0.002	3.37	0.001***	0.0053	5.11	0.000***
CTA	0.0362	2.06	0.039**	-0.0134	-0.40	0.687	0.0651	2.48	0.013***
Ln(SALE)	2.3351	8.77	0.000***	2.5037	7.05	0.000***	1.1343	3.09	0.002***
GDPG	0.0272	0.62	0.539	-0.2309	-1.55	0.121	0.0382	0.75	0.455
ERG	0.1088	3.94	0.000***	0.0033	0.08	0.94	0.0735	1.65	0.099 *
No. of obs		864			432			432	
R2		0.097			0.0954			0.1682	
Prob>F		0.0000			0.0000			0.0000	

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 90%, **มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 95%, ***มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 99

ที่มา: จากการคำนวณ

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการดำเนินงานทางการเงิน โดยการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานทางการเงินระหว่างช่วงเวลาปี พ.ศ. 2543-2548 และช่วงเวลาปี พ.ศ. 2549-2554 และการวิเคราะห์ปัจจัยผลการดำเนินงานทางการเงินที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของอุตสาหกรรมอาหาร ซึ่งปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไร ได้แก่ ปัจจัยผลการดำเนินงานทางการเงิน ประกอบด้วย โครงสร้างทางการเงิน การบริหารเงินทุนหมุนเวียน และการบริหารสินทรัพย์ ปัจจัยทางเศรษฐกิจมหภาค ประกอบด้วย อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ อัตราอ่อนค่าของค่าเงินบาท และปัจจัยควบคุม คือ ยอดขาย โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ กลุ่มอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่มที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) จำนวนรวม 18 บริษัท ซึ่งพิจารณาจากบริษัทที่มีข้อมูลงบการเงินครบถ้วน ตั้งแต่ไตรมาสที่ 1 ของปี พ.ศ. 2543 ถึงไตรมาสที่ 4 ของปี พ.ศ. 2554 โดยการศึกษาใช้วิธี Panel data methodology

สรุปผลการศึกษา

เมื่อเปรียบเทียบผลการดำเนินงานทางการเงินระหว่างช่วงเวลาปี พ.ศ. 2543-2548 และช่วงเวลาปี พ.ศ. 2549-2554 ของภาพรวมทุกกลุ่มอุตสาหกรรม กลุ่มอาหาร กลุ่มเครื่องดื่ม และกลุ่มน้ำมันพืช จากผลการดำเนินงานทางการเงินทั้ง 4 ด้าน พบว่า ภาพรวมทุกกลุ่มอุตสาหกรรม มีจุดแข็ง คือ ความสามารถในการบริหารลูกหนี้และการบริหารสินค้าคงคลังที่มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น ส่วนจุดอ่อน คือ การมีโครงสร้างทางการเงินที่อ่อนแอจากการมีภาระหนี้สินที่เพิ่มสูงขึ้น กลุ่มอาหาร มีจุดแข็ง คือ การบริหารลูกหนี้ที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น ส่วนจุดอ่อน คือ การมีโครงสร้างทางการเงินที่อ่อนแอจากการมีภาระหนี้สินที่เพิ่มสูงขึ้น และการบริหารสินค้าคงคลังที่ไม่มีประสิทธิภาพกลุ่มเครื่องดื่ม มีจุดแข็ง คือ การบริหารสินค้าคงคลังที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น และการมีโครงสร้างทางการเงินที่เข้มแข็งจากการมีภาระหนี้สินที่ลดลง ส่วนจุดอ่อน คือ การบริหารลูกหนี้ที่ไม่มีประสิทธิภาพ กลุ่มน้ำมันพืช มีจุดแข็ง คือ การบริหารสินค้าคงคลังที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น และการมีโครงสร้างทางการเงินที่เข้มแข็งจากการมีภาระหนี้สินที่ลดลง ส่วนจุดอ่อน คือ การบริหารลูกหนี้ที่ไม่มีประสิทธิภาพ

เมื่อพิจารณาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม โดยใช้ข้อมูลงบการเงินรายไตรมาสของแต่ละบริษัท รวม 18 บริษัท ตั้งแต่ไตรมาสที่ 1 ของปี พ.ศ. 2543 ถึงไตรมาสที่ 4 ของปี พ.ศ. 2554 พบว่า ในช่วงเวลา 2543-2554 อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง อัตราส่วนสินทรัพย์หมุนเวียนต่อสินทรัพย์รวม และอัตราอ่อนค่าของค่าเงินบาท มีอิทธิพลทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อความสามารถในการทำกำไรวัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม การเพิ่มขึ้นของตัวแปรดังกล่าวข้างต้นจะส่งผลให้ความสามารถในการทำกำไรเพิ่มขึ้น และเมื่อพิจารณาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไร เปรียบเทียบ 2 ช่วงเวลา คือ พ.ศ. 2543-2548 และ พ.ศ. 2549-2554 พบว่า อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ และอัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง มีผลต่อความสามารถในการทำกำไรทั้ง 2 ช่วงเวลา โดยอัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงคลังส่งผลกระทบต่อความสามารถในการทำกำไรมีค่ามากกว่าในช่วงเวลาปี พ.ศ. 2549-2554 เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเวลาปี พ.ศ. 2543-2548 จากค่าสัมประสิทธิ์ที่เพิ่มขึ้น และพบว่า ปัจจัยอัตราอ่อนค่าของค่าเงินบาท มีอิทธิพลทางบวกต่อความสามารถในการทำกำไรของอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม ในช่วงปี พ.ศ. 2549-2554 แต่ไม่มีนัยสำคัญในการอธิบายความสามารถในการทำกำไรในช่วงปี พ.ศ. 2543-2548 แสดงให้เห็นว่า ในช่วงหลังปี พ.ศ. 2549 ธุรกิจกลุ่มอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่มควรให้ความสำคัญเพิ่มขึ้นกับการแข็งค่าของค่าเงินบาท และการบริหารสินค้าคงคลัง

ข้อเสนอแนะ

1. โดยรวม ธุรกิจควรให้ความสำคัญกับการบริหารลูกหนี้ให้มีประสิทธิภาพ จากการวิเคราะห์ลูกหนี้การค้า การกำหนดนโยบายการให้สินเชื่อ การกำหนดวงเงินของลูกหนี้ เพื่อให้ความสามารถในการทำกำไรของอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่มเพิ่มขึ้น
2. ในช่วงหลังปี พ.ศ. 2549 ธุรกิจกลุ่มอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่มควรให้ความสำคัญเพิ่มขึ้นกับการแข็งค่าของค่าเงินบาทให้มากขึ้น โดยควรมีการเน้นการบริหารจัดการความเสี่ยงของอัตราแลกเปลี่ยน เช่น การทำสัญญาป้องกันความเสี่ยงในกรณีที่ค่าเงินบาทแข็งค่าขึ้น
3. ในช่วงหลังปี พ.ศ. 2549 ธุรกิจกลุ่มอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่มควรให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการสินค้าคงคลังที่มีประสิทธิภาพ โดยการมีระบบในการควบคุมและ

ติดตามปริมาณสินค้าคงคลัง การจัดหมวดหมู่สินค้าคงคลัง และการกำหนดปริมาณการสั่งซื้อและรอบเวลาในการสั่งซื้อที่เหมาะสม

4. ผู้ประกอบการกลุ่มอาหาร ควรมีการบริหารจัดการ โครงสร้างของเงินทุนให้มีระดับที่เหมาะสมและการเพิ่มความระมัดระวังในการก่อหนี้ที่สูงขึ้นในกิจการ เนื่องจากกลุ่มอาหารเป็นกลุ่มที่มีโครงสร้างทางการเงินที่อ่อนแอจากการมีอัตราส่วนแสดงภาระหนี้สินที่เพิ่มสูงขึ้น และการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารสินค้าคงคลังที่มีประสิทธิภาพขึ้นเนื่องจากผลการดำเนินงานทางการเงินพบว่ามียอัตรากาหมุนของสินค้าคงคลังลดลง

5. ผู้ประกอบการกลุ่มเครื่องดื่ม ควรมีบริหารลูกหนี้ที่มีประสิทธิภาพ โดยการวิเคราะห์อายุลูกหนี้การค้า เพราะยิ่งลูกหนี้การค้าจ่ายเงินช้าเท่าไรความเป็นไปได้ที่จะเก็บเงินได้ก็ยิ่งลดลง ซึ่งการวิเคราะห์ลูกหนี้เป็นเครื่องมือเพื่อช่วยทำให้การบริหารมีประสิทธิภาพมากขึ้น

6. ผู้ประกอบการกลุ่มน้ำมันพืช ควรเน้นการบริหารลูกหนี้ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น อาจจะทำโดยวิธีการกำหนดนโยบายการให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้การค้าที่เหมาะสม การกำหนดวงเงินในการให้กู้ของลูกหนี้โดยรวม และการวิเคราะห์ลูกหนี้การค้า เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

สำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป เพื่อให้มีความสมบูรณ์ในการศึกษา ผู้ที่สนใจสามารถทำการศึกษาต่อเนื่องจากการศึกษานี้ โดยเพิ่มการศึกษาในกิจการขนาดเล็ก และการศึกษาในรายละเอียดของการบริหารความเสี่ยงและกลยุทธ์ของแต่ละกิจการซึ่งจะทำให้ทราบถึงแนวทางในการบริหารงานและการควบคุมการดำเนินงานต่างๆ ของกิจการได้

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

กระทรวงอุตสาหกรรม. 2552. แผนแม่บทอุตสาหกรรมอาหาร พ.ศ. 2553-2557. กันยายน 2552.

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ. ม.ป.ป. อุตสาหกรรมอาหาร (Online). <http://www.thaifita.com>, 25 ตุลาคม 2556.

กุลพงษ์ บุญเลิศ. 2554. ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างทางการเงินกับความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET 100 Index. การศึกษาค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการเงิน, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. 2556. งบการเงิน (Online). <http://www.setsmart.com>, 25 ตุลาคม 2556.

ธนาคารแห่งประเทศไทย. 2556. อัตราแลกเปลี่ยนเฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์ในกรุงเทพมหานคร (2545-ปัจจุบัน) (Online). <http://www.bot.or.th>, 3 พฤศจิกายน 2556.

ถวิล นิลใบ. 2554. เศรษฐมิตีประยุกต์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

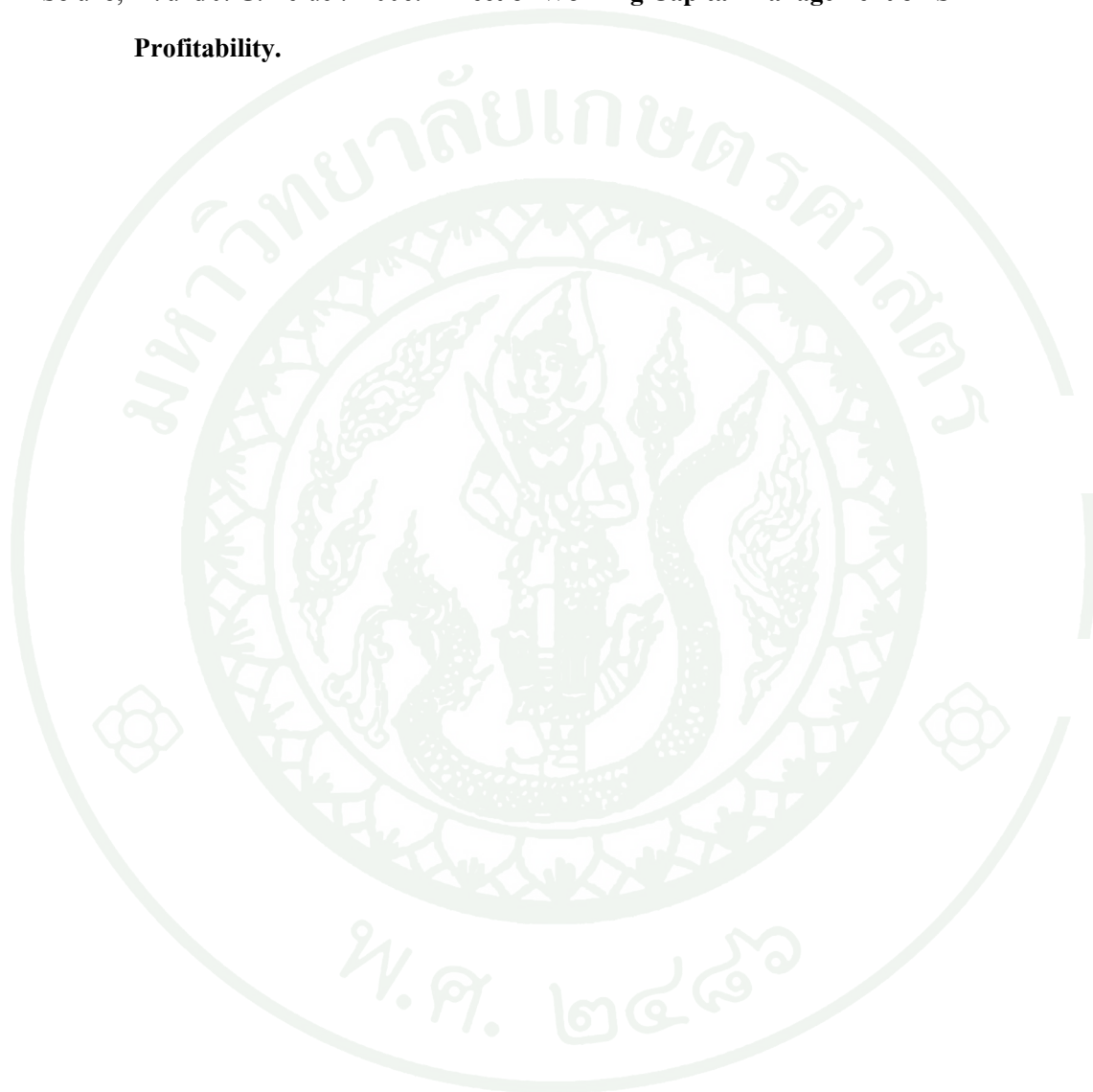
ธรากร หทัยเจริญลาภ. 2553. ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเงินลงทุนหมุนเวียนและผลการดำเนินงานของกิจการในอุตสาหกรรมการผลิตของประเทศไทย. การศึกษาค้นคว้าอิสระ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการเงิน, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

นพรัตน์ ทรัพย์อัครชัย. 2547. ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างทางการเงินและความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. การศึกษาค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- โกคิน ประสิทธิ์สุทธิพร. 2553. ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารเงินทุนหมุนเวียนกับความสามารถในการทำกำไรของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. การศึกษาค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- รัฐติพร กมลกิจเจริญ. 2552. ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างเงินทุนและความสามารถในการทำกำไรของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. การศึกษาค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2556. ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ไตรมาสที่ 2/2555 (Online). <http://www.nesdb.go.th>, 1 พฤศจิกายน 2556.
- สมเกียรติ วรประสิทธิ์คุณ. 2553. ผลกระทบของการจัดการเงินทุนหมุนเวียนที่มีต่อความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจในกลุ่มอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ของไทย. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาธุรกิจการเกษตร, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อังครัตน์ เพียบจรรย์วัฒน์. 2554. การวิเคราะห์งบการเงิน. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- Anser,R. and Q. A. Malik. 2013. “Cash Conversion Cycle and Firm’ Profitability – A Study of Listed Manufacturing Companies of Pakistan.” **Journal of Business and Management** 8 (2): 83-87.
- National Statistical Office. and United Nations Development Program. 2008. **Workshop on Panel Data Analysis, 22-26 September 2008.**
- Sadiamajeed *et al.* 2012. “The Relationship of Cash Conversation Cycle and Firm’s Profitability: An Empirical Investigation of Pakistani Firms.” **International Journal of Financial Management** 1 (1): 80-96.

Shubita, M. F. and J. M. Alsawalhah. 2012. “The Relationship between Capital Structure and Profitability.” **International Journal of Business and Social Science**. 3 (16): 104-112.

Solano, M. and J. G. Teruel. 2006. **Effect of Working Capital Management on SME Profitability.**

ตารางผนวกที่ 1 อัตราแลกเปลี่ยนและผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) รายปี พ.ศ.
2543-2554

ปี	อัตราแลกเปลี่ยน (บาท/ดอลลาร์)	ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP)
2543	40.1621	3,008,401
2544	44.4770	3,073,601
2545	43.0041	3,237,042
2546	41.5303	3,468,166
2547	40.2699	3,688,189
2548	40.2697	3,858,019
2549	37.9286	4,054,504
2550	34.5637	4,259,026
2551	33.3630	4,364,833
2552	34.3351	4,263,139
2553	31.7270	4,596,112
2554	30.4944	4,599,655

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2556)

ตารางผนวกที่ 2 อัตราแลกเปลี่ยนและผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ไตรมาสที่
1/2543 – ไตรมาสที่ 4/2554

ไตรมาส	อัตราแลกเปลี่ยน (บาท/ ดอลลาร์)	ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP)
Q1/2543	37.6543	764,339
Q2/2543	38.6615	727,229
Q3/2543	40.9905	731,689

ตารางผนวกที่ 2 (ต่อ)

ไตรมาส	อัตราแลกเปลี่ยน (บาท/ ดอลลาร์)	ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP)
Q4/2543	43.3423	785,144
Q1/2544	43.2198	777,523
Q2/2544	45.3920	743,138
Q3/2544	44.9509	746,884
Q4/2544	44.3451	806,056
Q1/2545	43.7432	812,458
Q2/2545	42.7877	780,037
Q3/2545	42.0685	789,845
Q4/2545	43.4171	854,702
Q1/2546	42.7993	868,512
Q2/2546	42.2273	831,715
Q3/2546	41.3131	842,416
Q4/2546	39.7813	925,523
Q1/2547	39.2136	926,696
Q2/2547	40.2709	886,437
Q3/2547	41.3032	895,134
Q4/2547	40.2917	979,922
Q1/2548	38.6120	959,975
Q2/2548	40.0962	928,361
Q3/2548	41.3353	944,173
Q4/2548	41.0354	1,025,510
Q1/2549	39.3343	1,018,621
Q2/2549	38.1188	975,690

ตารางผนวกที่ 2 (ต่อ)

ไตรมาส	อัตราแลกเปลี่ยน (บาท/ดอลลาร์)	ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP)
Q3/2549	37.6896	989,089
Q4/2549	36.5718	1,071,104
Q1/2550	35.5880	1,065,589
Q2/2550	34.6910	1,020,773
Q3/2550	34.0565	1,043,868
Q4/2550	33.9192	1,128,796
Q1/2551	32.4151	1,132,889
Q2/2551	32.3026	1,073,963
Q3/2551	33.8830	1,075,757
Q4/2551	34.8513	1,082,224
Q1/2552	35.3419	1,053,066
Q2/2552	34.7229	1,018,647
Q3/2552	33.9660	1,045,615
Q4/2552	33.3093	1,145,811
Q1/2553	32.8974	1,179,635
Q2/2553	32.3849	1,112,764
Q3/2553	31.6343	1,114,342
Q4/2553	29.9913	1,189,371
Q1/2554	30.5562	1,217,024
Q2/2554	30.2723	1,143,132
Q3/2554	30.1270	1,155,750
Q4/2554	31.0221	1,083,749

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย (2556)

ประวัติการศึกษา และการทำงาน

ชื่อ-นามสกุล	นางสาวนพวรรณ สิมมา
วัน เดือน ปี ที่เกิด	วันที่ 11 เดือนเมษายน พ.ศ. 2528
สถานที่เกิด	จังหวัดมหาสารคาม
ประวัติการศึกษา	วิทยาศาสตร์บัณฑิต (เศรษฐศาสตร์เกษตร) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศิลปศาสตรบัณฑิต (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	เจ้าหน้าที่บริหาร โครงการภาครัฐ
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)